

ULUSLARARASI
SANAT VE ESTETİK
SEMPOZYUMU

International Symposium
Arts & Aesthetics

Sempozyum Özet Kitabı
Abstract Book

2026

6-7 Temmuz/July

www.sanatveestetik.com

7. Uluslararası Sanat ve Estetik Sempozyumu Özet Kitabı (II)

ISBN: 978-625-8545-56-2

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Zhanna Aktürk

Kapak Tasarımı

Dr. Bülent Polat

Erişime Açıldığı Tarih

10.07.2026

Asos Yayınevi 1.baskı

Adres: Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu Cad. No: 67/2-4/MERKEZ/ELAZIĞ

Telefon: 0532 643 75 23

Mail Adresi: asos@asosyayinlari.com **Web:** www.asosyayinlari.com

Instagram: <https://www.instagram.com/asosyayinevi/>

Facebook: <https://www.facebook.com/asosyayinevi/>

Twitter: <https://twitter.com/Asosyayinevi>

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanları

Prof. Dr. Cengiz Şengül
Prof. Dr. Süleyman Cem Şaktanlı

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Ljubica Jovic Knezevic

Prof. Dr. Melinda Kostelac

Prof. Dr. Damla BULUT

Doç. Dr. Aydın Zor

Doç. Dr. Ülger Bulut Karaca

Dr. Necip ÇETİN

Dr. Öğr. Üyesi Zhanna Aktürk

Dr. Öğr. Tuğrul Gökmen ŞAHİN

Dr. Muhammet Özcan

Dr. Muhammed Fatih Çetintaş

Küratörler

Doç. Emine Karakeçili

Doç. Dr. Aydın Zor

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Anar Kuangalievna Moldasheva - Kazakh National Academy of Arts named after Temirbek Zhurgenov Art Management and Production Department - Almaty, Kazakhstan

Prof. Dr. Anastassiya Golovniya - Belarus State Art University - Minsk/Belarus

Prof. Dr. Aslı Yazıcı - Bartın Üniversitesi - Bartın/Türkiye

Prof. Dr. Adnan Tepecik - Başkent Üniversitesi - Ankara/Türkiye

Prof. Dr. Aydın Ayan - Mimar Sinan Üniversitesi - İstanbul/Türkiye

Prof. Dr. Ahmet Kamil Cihan - Erciyes Üniversitesi - Kayseri/Türkiye

Prof. Dr. Ahmet Ali Bayhan- Ordu Üniversitesi- Ordu/Türkiye

Prof. Dr. Elif Sanem Güleç – Malatya Turgut Özal Üniversitesi – Malatya/Türkiye

Prof. Dr. Sedat Maden – Bayburt Üniversitesi – Bayburt/Türkiye

Prof. Dr. Ata Yakup Kaptan- Ondokuz Mayıs Üniversitesi- Samsun/Türkiye

Prof. Dr. Bilal Makled - Egypt Helwan University - Kahire/Mısır

Prof. Dr. Banu Hatice Gürcüm - Hacı Bayram Veli Üniversitesi - Ankara/Türkiye

Prof. Dr. Y. Birol Saygı - Alanya Üniversitesi - Alanya/Antalya

Prof. Dr. Ebru Varol Temiz - Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi - Ankara/Türkiye

Prof. Dr. Erhan Vecdi Küçükerbaş - Ege Üniversitesi - İzmir/Türkiye

Prof. Dr. Fadime Suata Alparslan - Cumhuriyet Üniversitesi - Sivas/Türkiye

Prof. Dr. Cengiz Şengül - Akdeniz Üniversitesi - Antalya/Türkiye

Prof. Dr. Cemile Hesenzade - Azerbaijan State Academy of Sciences - Bakü/Azerbaycan

Prof. Dr. Fuat Salayev - Azerbaijan State Academy of Arts - Bakü/Azerbaycan

Prof. Dr. Hüseyin Elmas - Selçuk Üniversitesi - Konya/Türkiye

Prof. Dr. Kazim Hadzimejlic - Academy of Fine Art Sarajevo - Saraybosna/Bosna Hersek

Prof. Dr. Meliha Yılmaz - Gazi Üniversitesi - Ankara/Türkiye

Prof. Dr. Mustafa Bulat - Atatürk Üniversitesi - Erzurum/Türkiye

Prof. Dr. Mansur Ceferov – Karadeniz Teknik Üniversitesi - Trabzon/Türkiye

Prof. Dr. Nimet Keser - Çukurova Üniversitesi - Adana/Türkiye

Prof. Dr. Natik Aliyev - Azerbaijan State Academy of Arts - Bakü/Azerbaycan

Prof. Dr. Melek Gökay - Necmettin Erbakan Üniversitesi - Konya/Türkiye

Prof. Dr. Meysem Samsun - İnönü Üniversitesi - Malatya/Türkiye

Prof. Dr. Nehat Begiri - Tetova University - Tetova/Macedonia

Prof. Dr. Orhan Cebraioğlu - Selçuk Üniversitesi - Konya/Türkiye

Prof. Dr. Recai Karahan - Yüzüncü Yıl Üniversitesi - Van/Türkiye

Prof. Dr. İbrahim Yavuz Yükselsin - Dokuz Eylül Üniversitesi - İzmir/Türkiye

Prof. Dr. Shukhrat Abdumalikov - Uzbekistan State of Art University - Taşkent/Özbekistan

Prof. Dr. Serap Buyurgan - Başkent Üniversitesi - Ankara/Türkiye

Prof. Dr. Süleyman Cem şaktanlı - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi - Antalya/Türkiye

Prof. Dr. Yüksel Göğebakan - İnönü Üniversitesi - Malatya/Türkiye

Prof. Dr. Zeki Tařtan - Yüzüncü Yıl Üniversitesi - Van/Türkiye

Prof. Dr. Nurseren Tor- Mersin Üniversitesi- Mersin/Türkiye

Prof. Gülzade Husainova Anuarqyzy

Prof. Dr. Ersan Çiftçi - İnönü Üniversitesi - Malatya/Türkiye

Prof. Dr. Serhat Yener- On dokuz Mayıs Üniversitesi- Samsun/Türkiye

Prof. Dr. Fatih Özdemir – Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi- Nevşehir/Türkiye

Prof. Dr. Elif Sanem Güleç – Malatya Turgut Özal Üniversitesi – Malatya/Türkiye

Prof. Dr. Cemal Yurga– İnönü Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Prof. Dr. Onur Zahal– İnönü Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Prof. Dr. Ali Ayhan– İnönü Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Prof. Dr. Engin Gürpınar– İnönü Üniversitesi– Malatya/Türkiye

BİLİM VE SANAT KURULU

Prof. Dr. Ruhi Konak- Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi- Ankara

Prof. Dr. Berkimbayev Kamalbek Meirbekovich - Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi- Kazakistan

Dushkin Alexey Mihayloviç– Müdür Sibirya Geleneksel Uygulamalı Sanatlar Enstitüsü
Omsk - Rusya

Prof. Dr. Amirgazin Kayyrtai Jakupovich - Sibirya Geleneksel Uygulamalı Sanatlar Enstitüsü
Omsk - Rusya

Prof. Dr. Saule Zholdasbekova - Muhtar Auezov Güney Kazakistan Üniversitesi -
Kazakistan

Prof. Dr. Samuratova Tattigul Kakenovna - Avrasya Ulusal Üniversitesi - Kazakistan

Prof. Dr. Auez Baidibekov - Avrasya Üniversitesi-Kazakistan

Prof. Dr. Nurali Merekebayuli Adamkulov - İ. Zhansugurov adındaki Zhetysu Üniversitesi -
Kazakistan

Prof. Dr. Ziyadxan Aliyev - Azerbaycan Devlet Resim Akademisi - Azerbaycan

Prof. Dr. Kuandık Eralin - Güney Kazakistan Devlet Pedagoji Enstitüsü - Kazakistan

Prof. Dr. Khussainova Gulzada - Kazakistan Ulusal Sanat Üniversitesi – Kazakistan

Prof. Dr. Mustafa Yağbasan– Malatya Turgut Özal Üniversitesi – Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Kuttybekova Güljan Tulepbayevna - Zhyzak Devlet Pedagoji Üniversitesi-
Özbekistan

Doç. Dr. Aisulu Koponova - Kırgız Devlet İnşaat, Ulaştırma ve Mimarlık Üniversitesi -
Kırgızistan

Doç. Dr. Karim Mırzae - Tebriz İslam Sanatları Üniversitesi / İRAN

Doç. Dr. Jazire Baizhanova - Kazakistan Teknoloji ve İşletme Üniversitesi – Kazakistan

Doç. Dr. Raushan Amanbekovna Malayeva - Kurmangazy Kazakh National
Conservatory/Almaty/Kazakhstan

Doç. Dr. Ahmet Mutlu Terzioğlu- Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi- Alanya/Antalya

Doç. Dr. Aydın Zor- Akdeniz Üniversitesi - Antalya/Türkiye

Doç. Dr. Aygöl Aykut - Erciyes Üniversitesi - Kayseri/Türkiye

Doç. Dr. Ayşe Nur Sır Dünder- Dumlupınar Üniversitesi- Kayseri/Türkiye

Doç. Dr. Aslı Maden – Bayburt Üniversitesi – Bayburt/Türkiye

Doç. Dr. Afet Aslanova - Azerbaijan State Fine Arts University - Bakü/Azerbaycan

Doç. Dr. Abaz Dizdaroviç - International University of Novi Pazar - Saraybosna/Bosna-
Hersek

Doç. Dr. Binnaz Koca - İnönü Üniversitesi - Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Burcu Pehlivan - Beykent Üniversitesi- İstanbul/Türkiye

Doç. Dr. Ceyda Güler - Mimar Sinan Üniversitesi - İstanbul/Türkiye

Doç. Dr. Çağatay Yücel - Dicle Üniversitesi - Diyarbakır/Türkiye

Doç. Dr. Deniz Demirarslan - Kocaeli Üniversitesi - Kocaeli/Türkiye

Doç. Dr. Ebru Hoşrafoğlu - Gaziantep Üniversitesi- Gaziantep/Türkiye

Doç. Dr. Ekin Su Kuzu - Giresun Üniversitesi- Giresun/Türkiye

Doç. Dr. Elif Aksoy - Fırat Üniversitesi - Elazığ/Türkiye

Doç. Dr. Eren Lehimler - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi - Alanya/Antalya

Doç. Dr. Esra Varol - Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Niğde/Türkiye

Doç. Dr. Eylem Güzel - Yüzüncü Yıl Üniversitesi - Van/Türkiye

Doç. Dr. Ezgi Tokdil - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi - Burdur/Türkiye

Doç. Dr. Galina Miskiniene - Vilnius University - Vilnius/Litvanya

Doç. Dr. Gökçen Şahmaran Can - Yüzüncü Yıl Üniversitesi - Van/Türkiye

Doç. Dr. Kerim Laçınbay - Gazi Üniversitesi - Ankara/Türkiye

Doç. Dr. Kübra Dilek Tankız - İnönü Üniversite - Malatya/Türkiye

Doç. Melinda Kostelac - Rijeka University, Rijeka/Croatia

Doç. Dr. Meltem Katıracı - Gazi Üniversitesi - Ankara/Türkiye

Doç. Dr. M. Gökhan Genel - Yalova Üniversitesi - Yalova/Türkiye

Doç. Dr. Mert Ağaoğlu - Sakarya Üniversitesi - Sakarya/Türkiye

Doç. Dr. Mine Ülkü Öztürk - Necmettin Erbakan Üniversitesi - Konya/Türkiye

Doç. Dr. Mehmet Erol - Gaziantep Üniversitesi – Gaziantep/Türkiye

Prof. Dr. Melihat Tzn - Trakya Üniversitesi - Edirne/Türkiye

Doç. Dr. Mustafa Cevat Atalay - Namık Kemal Üniversitesi - Tekirdağ/Türkiye

Doç. Dr. Nilgün Keskin Őener - Kocaeli Üniversitesi - Kocaeli/Türkiye

Doç. Dr. Ömer Yılar- Atatürk Üniversitesi - Erzurum/Türkiye

Doç. Dr. nder Yağmur - Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Özge Pınarcık - Düzce Üniversitesi - Düzce/Türkiye

Doç. Dr. Savaş Keskin - Bayburt Üniversitesi -Bayburt/Türkiye

Doç. Dr. Salim Durukoğlu - İnönü Üniversitesi - Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Sahure ınar - Dicle Üniversitesi - Diyarbakır/Türkiye

Doç. Dr. Sena Küçük- Selçuk Üniversitesi - Konya/Türkiye

Doç. Dr. Sevinç Köseoğlu Ulubatlı - Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi -
Ankara/Türkiye

Doç. Dr. lger Bulut Karaca - İstanbul Kent Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi -
İstanbul/Türkiye

Doç. Dr. Vefa Savaşkan - Sinop Üniversitesi - Sinop/Türkiye

Doç. Dr. Bülent Polat – İnönü Üniversitesi – Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Yahya Hiçyılmaz - Yüzüncü Yıl Üniversitesi - Van/Türkiye

Doç. Dr. Fatih KARİP- İbrahim Çeçen Üniversitesi- Güzel Sanatlar Eğitimi

Doç. Dr. Emrah Pek- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi- Van/Türkiye

Doç. Dr. Seyaha KALAYCI- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi -Güzel Sanatlar Eğitimi

Doç. Dr. Ferdi Karaönçel– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Vefalı Enser– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Mevlüde Batur – Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Emrah Arğın– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Döndü Tülay Özkul– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Ebru Doğan– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Doç. Dr. Aydın Karabulut – Malatya Turgut Özal Üniversitesi – Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Tuna Taşdemir– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Olcay Korkmaz– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Seher Karataş– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Keskin Yılmaz– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Selcan Kalın– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Arif Esen Baykurt – Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ender Can Dönmez– Malatya Turgut Özal Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Tahir Çelikbağ – Fırat Üniversitesi – Elâzığ/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Tuğrul Gökmen Şahin – İnönü Üniversitesi – Malatya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Cengiz Asiltürk - Beykent Üniversitesi - İstanbul/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ceren Yıldırım - Gaziantep Üniversitesi - Gaziantep/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Oya Özkanlı - Gaziantep Üniversitesi - Gaziantep/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Sultan Okumuşoğlu- Lefle Avrupa Üniversitesi- Lefkoşa/KKTC

Dr. Öğr. Üyesi Metin Uçar - Kastamonu Üniversitesi - Kastamonu/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Akgün - Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi - Güzel Sanatlar Eğitimi

Dr. Öğr. Üyesi Meher Bayramoğlu - Karadeniz Teknik Üniversitesi - Trabzon/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Meltem Yağmur Walece - Ege üniversitesi - İzmir/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Nurullah Arı - Kütahya Dumlupınar Üniversitesi - Kütahya/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Balkanal - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi - Bolu/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Vedat Çelebi - Erciyes Üniversitesi - Kayseri/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Serkan Polat - İstanbul Medeniyet Üniversitesi - İstanbul/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Seyhan Mercan Kalaycı - Yüzüncü Yıl üniversitesi - Van/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Şule Erşan-Sinop Üniversitesi-Sinop/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Tuba Pehlivan - Gaziantep Üniversitesi - Gaziantep/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Yalçın Karaca - Yüzüncü Yıl Üniversitesi - Van/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım Onur Erdiren - Namık Kemal Üniversitesi - Tekirdağ/ Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Zafer Durdu - Muğla Sıdkı Kocaman Üniversitesi - Muğla/Türkiye

Dr. Berna Çağlar - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi - Ankara/Türkiye

Dr. Arş. Gör. Yeliz Erdoğan- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi - Van/Türkiye

Öğr. Gör. Dr. İlkay Canan Okkalı - Karadeniz Teknik Üniversitesi - Trabzon/Türkiye

Dr. Limüna Akbarova - Azerbaijan State Academy of Arts - Bakü/Azərbaycan

Dr. Usama Abdulrahman Abdulaleem - Egypt Helwan Universities - Kahire/Mısır

Dr. Zhanna Aktürk - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi - Alanya/Antalya

Dr. Ethem Baymak- Priştine Üniversitesi – Kosova

Dr. Hatice Esedova- Azərbaycan Devlet Kültür və Güzəl Sanatlar Üniversitesi– Azərbaycan

Dr. Enes Furkan Danacı– İnönü Üniversitesi– Malatya/Türkiye

Natalia Yampolskaia- Sanat Okulu/ Moldava

Gabriele Schaffartzik /Almanya

Mirsade Baljić /Bosna Hersek

İçindekiler

Tanrı'nın Ölümünden Babanın Katline: Frankenstein Anlatısında Odak Kayması.....	16
Yeni Medya Platformlarında Seyirci/izleyici Yorumu Bağlamında Kültürel Konumlama: Yoshi Enomoto Örneği	18
Kent Yönlendirme ve Bilgilendirme Sistemleri Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi.....	20
Müzikal Nesnenin Giydirilmesi: Enstrüman Kılıflarının Fonksiyonel Tasarımı, Teknolojik Evrimi ve Estetik Ontolojisi Üzerine Bir İnceleme	22
Fotoğrafta Otoportre: Kendini Anla(T)mak Üzerine Bir Uygulama	23
Grafik Tasarımda Yapay Zekâ ve Etik Paradigmalar: Riskler, Fırsatlar ve Yaratıcı Süreçlerdeki Dönüşüm	25
Bir Kamusal Alan Tasarımı Olarak Seramik Mobilya	27
Azerbaycan Hiciv Matbuatında Siyasi Eleştiri: 'kirpi' Dergisi Karikatürlerinin Tematik ve Estetik Analizi.....	29
Halk Sanatçısı Tofik Ağabayev'in Dekoratif Sanatta Yaratıcı Arayışları ve Bunların Sanatsal Değeri.....	31
Zanaatten Dijitale: Tekstil Yüzey Tasarımında Yapay Zekâ Temelli Dönüşüm	33
Karanlık Turizm ve Müze Pazarlaması: Duyarlılık, Etik ve Tanıtım Dengesi	35
Tamamlanmamış İllüstrasyonlar ve Katılımcı Estetik Deneyim: Çocuk Kitaplarında Yeni Bir Görsel Anlatı Modeli	37
Yeni Asur Devri Mühür Sanatında Yılan-Ejderha (Başmu) Figürü: İkonografik Bir Değerlendirme	39
Hilma Af Klint'in Seçilmiş Eserlerinde Ezoterik Sembolizm Üzerine Bir İnceleme.....	41
Resim Sanatında Rückenfigur Geleneğinin Görsel ve Sembolik Boyutları	43
Korku ile Fantezi Arasında Camiler: Osmanlı Mimari Yücesine Dair Batılı ve Müslüman Anlatılar	45
Sovyet Azerbaycanda Genel Müzik Eğitiminin Kurumsal Modeli (1960–1980): Pedagojik Yayınlar ve Metodik Kaynaklar Üzerine Bir İnceleme	47
Çağdaş Sanatta Sergi Mekânının Morfolojisi Üzerine Tipolojik Bir Bakış.....	49
Sanat Eserinde Hakikatin Tezahürü: Heidegger'in Ontolojik Yaklaşımı	51
Dijital Üretim Destekli Seramik Kalıp Sistemleri ve Prototipleme Süreci.....	53
Memo Akten'in Sanatında Doğa ve Teknolojik Kesişimler	55
Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Bebek Kütüphane'sinde Anne & Bebek Yogası ve Çocuk Yogası Atölyelerine Katılan Ebeveynlerin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma.....	57
Sanat Eğitiminde Üç Boyutlu Modelleme Sürecinin Yaratıcı Düşünmeye Etkisi.....	59
Dijital Çağda Çocuk Resimleri: Teknolojik Deneyimlerin Estetik Algı, İmgesel Düşünme ve Görsel İfade Üzerindeki Etkisi	61
Zanaatın Akışkan Hafızası: Ayakkabı ve Seramik Zanaatlarında Dijital Dönüşüm Sürecinde Suyun Biçimlendirici Rolü.....	63
Seramik Atölyesi Üretim Sürecinde Öznelerarası Öğrenme	65

2020-2025 Yılları Arası Türkiye’de Müzikal Tiyatro: Eğilimler ve Örnekler Üzerine Betimsel Bir İnceleme.....	67
Çocuk Kitabı Tasarımında Renk ve Anlam İlişkisi: Seçili Eserler Üzerinden Göstergebilimsel Bir İnceleme.....	69
Tanrı’nın Pergel ile Tasviri ve Kutsal Geometrinin Sanattaki Dönüşümü	71

Makale id= 1

ORCID ID: 0000-0001-8123-8034

Tanrı'nın Ölümünden Babanın Katline: Frankenstein Anlatısında Odak Kayması

Doç. Dr. Deniz Kurtyılmaz¹

¹Giresun Üniversitesi

Özet

Bu bildiri, edebiyattan sinemaya uyarlama sürecinde ortaya çıkan anlam/odak değişimlerini, Mary Shelley'nin Frankenstein (1818) romanı ile yönetmen Guillermo del Toro'nun 2025 tarihli sinema uyarlaması arasındaki farklar üzerinden incelemektedir. Çalışma, Shelley'nin metninde yaratım düşüncesi etrafında kurulan yaratıcı-yaratılan gerilimin, sinematik uyarlamada belirli anlatısal tercihler yoluyla kozmik ve felsefi bir çatışma düzleminden psikolojik ve aile merkezli bir ilişki yapısına nasıl kaydırıldığını tartışmaya açmaktadır. Bu kayma, Hristiyan teolojisinin teslis düşüncesi aracılığıyla zaten gizil biçimde barındırdığı psikanalitik eksenin, çağdaş sinema anlatısında sekülerleştirilerek yeniden düzenlenmesi olarak ele alınmaktadır. Uyarlamadaki dönüşümün anlatının kurucu anlam alanını nasıl yeniden yapılandığı metinlerarası analiz yöntemiyle ele alınmaktadır. Roman ile sinema uyarlaması; anlatının merkezî izlekleri, karakter kurguları ve çatışmaların temsil biçimleri açısından sistematik biçimde karşılaştırılmaktadır. Analiz sonucunda, sinema uyarlamasında anlatının metafizik derinliğinin belirgin biçimde daraldığı ve yaratım fikrinin ontolojik bir sorun alanı olmaktan uzaklaşarak salt terk edilme travması merkezli psikanalitik bir anlatıya dönüştüğü görülmektedir. Bu durum, Frankenstein hikâyesinin felsefi ağırlığını zayıflattığı gibi sinemanın kutsal ve aşkın olanı temsil etme kapasitesine ilişkin yapısal sınır üzerine yeniden düşünmeyi de koştulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Frankenstein, Uyarlama, Anlatı, Metinlerarası Analiz.

From the Death of God to the Murder of the Father: Displacement of Focus in the Frankenstein

Abstract

This paper examines shifts in meaning/focus that emerge during the adaptation process from literature to cinema, exploring the differences between Mary Shelley's novel *Frankenstein* (1818) and director Guillermo del Toro's 2025 film adaptation. The study discusses how the creative-created tension established around the idea of creation in Shelley's text is shifted in the cinematic adaptation, through specific narrative choices, from a cosmic and philosophical conflict plane to a psychological and family-centered relationship structure. This shift is approached as the reordering of the psychoanalytic axis, already implicitly present through Christian theology's concept of the Trinity, in a secularized form within contemporary cinematic narrative. The transformation in the adaptation and how it reconfigures the narrative's foundational meaning field is examined using intertextual analysis. The novel and the film adaptation are systematically compared in terms of the narrative's central themes, character constructions, and representations of conflicts. The analysis reveals that the metaphysical depth of the narrative is significantly narrowed in the film adaptation, and the idea of creation moves away from being an ontological problem area, transforming into a psychoanalytic narrative centered solely on the trauma of abandonment. This situation not only weakens the philosophical weight of the *Frankenstein* story but also necessitates a reconsideration of the structural limits on cinema's capacity to represent the sacred and transcendent.

Keywords: Frankenstein, Adaptation, Narrative, Intermedial Analysis

Makale id= 5

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4921-2568>

**Yeni Medya Platformlarında Seyirci/izleyici Yorumu Bağlamında Kültürel Konumlama:
Yoshi Enomoto Örneği**

Dr. Uğur Özbilen¹

¹Hakkari Üniversitesi

Özet

Dijital platformlarda içerik üretimi ile izleyici/seyirci etkileşimi arasındaki ilişki, yeni medya çalışmalarında giderek öne çıkan bir inceleme alanıdır. Bu bağlamda, çevrimiçi komedi performansları ve stand-up içerikleri, izleyici yorumları üzerinden şekillenen eleştirel söylem pratiklerinin gözlemlenmesi için önemli bir örneklem sunmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye’de dijital mecralarda Türkçe içerik üreten yabancı stand-up sanatçılarından Yoshi Enomoto’nun içerikleri üzerinden ortaya çıkan izleyici yorumlarının “kültürel konumlama” bağlamında analizi amaçlanmaktadır. Özellikle YouTube platformundaki kısa videolarda gelişen yorum kültürünün mizah, ironi, kültürel beklenti, dilsel performans ve toplumsal konumlanma eksenlerinde nasıl bir söylem ürettiği araştırılmaktadır. Araştırma durum çalışması deseni ile yürütülmüş, bu kapsamında içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İzleyici yorumları kategorik temalar ve kültürel konumlama bağlamında incelenecektir. Bu yönüyle çalışma, yeni medya platformlarında eleştiri üretiminin yalnızca değerlendirme içeriğine indirgenmediğini ortaya koyarak aynı zamanda toplumsal müzakere, kültürel konum alma ve estetik beğenin yeniden inşası gibi işlevler üstlendiğini tartışmayı hedeflemektedir. Yabancı bir stand-upçının Türkçe içerik üretmesi, kültürel öteki/yerli ilişkisi ve toplumsal kabul mekanizmalarını görünür kılması bakımından da dikkat çekici bir örnek sunmaktadır. Sonuç olarak çalışma, yeni medyada seyirci/izleyici yorumlarının kültürel ve söylemsel açıdan incelenmesinin yeni medya araştırmalarına önemli katkılar sağlayacağını ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Medya, Kültürel Konumlama, Kısa Videolar, Yoshi Enomoto

Cultural Positioning in Audience Commentary On New Media Platforms: the Case of Yoshi Enomoto

Abstract

The relationship between content production and audience interaction on digital platforms has increasingly become a prominent area of inquiry in new media studies. In this context, online comedy performances and stand-up content provide a significant sample for observing critical discourse practices shaped through audience comments. This study aims to analyze the audience responses to the content of Yoshi Enomoto, a foreign stand-up comedian producing Turkish-language material on digital platforms in Turkey, within the framework of “cultural positioning.” Specifically, it investigates how the comment culture developing around short videos on YouTube generates discourse across the axes of humor, irony, cultural expectation, linguistic performance, and social positioning. The research was conducted using a case study design and employed content analysis as its method. Audience comments were examined in terms of categorical themes and cultural positioning. In this respect, the study seeks to demonstrate that criticism production on new media platforms cannot be reduced merely to evaluative content, but also functions as a form of social negotiation, cultural positioning, and the reconstruction of aesthetic appreciation. The fact that a foreign stand-up comedian produces Turkish-language content offers a noteworthy example by making visible the relationship between cultural “other” and “local,” as well as mechanisms of social acceptance. In conclusion, the study argues that examining audience commentary in new media from cultural and discursive perspectives provides significant contributions to new media research.

Keywords: New Media, Cultural Positioning, Short Videos, Yoshi Enomoto.

**Kent Yönlendirme ve Bilgilendirme Sistemleri Üzerine Yazılan Lisansüstü Tezlerin
Bibliyometrik Analizi**

Rümeysa Eriş¹, Öğretim Üyesi İlksen Alveroğlu¹

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Özet

Kent yönlendirme, bilgilendirme ve işaretleme sistemleri; kamusal mekânın okunabilirliğini artıran, kullanıcı hareketliliğini düzenleyen ve mekânsal algıyı yönlendiren önemli tasarım bileşenleridir. Bu çalışma, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan lisansüstü tezleri bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında “bilgilendirme”, “kent bilgilendirme”, “şehir yönlendirme”, “kent yönlendirme”, “şehir işaretleme” ve “kent işaretleme” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Tarama süreci hem “tümü” hem de “içinde geçsin” filtreleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen tezler; tez türü (yüksek lisans/doktora), yayın yılı, üniversite, enstitü, anabilim dalı, danışman akademik unvanı gibi değişkenler üzerinden sınıflandırılmıştır. Çalışmada yalnızca nicel veriler değerlendirilmiş, tez içeriklerine yönelik nitel analiz yapılmamıştır. Analiz sonucunda, çalışmaların ağırlıklı olarak yüksek lisans düzeyinde üretildiği, belirli dönemlerde yoğunlaştığı ve farklı disiplinlerde kümелendiği görülmüştür. Danışman akademik unvan dağılımları ve üniversite temelli üretim yoğunlukları da ortaya konmuştur. Bulgular, kent yönlendirme ve bilgilendirme sistemleri konusunun disiplinlerarası bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, alanın akademik gelişim sürecini nicel veriler üzerinden ortaya koymakta ve gelecekte yapılacak araştırmalar için tematik eğilimler ile olası boşlukları görünür kılmaktadır. Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik analiz, Lisansüstü tezler, Yönlendirme, Bilgilendirme, Kent, Şehir. * Bu çalışma 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 2024 yılı 1. döneminde desteklenen 1919B012427120 başvuru numarası ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Lisansüstü Tezler, Yönlendirme, Bilgilendirme, Kent, Şehir.

Bibliometric Analysis of Postgraduate Theses Written On Urban Wayfinding and Information Systems

Abstract

Urban wayfinding, information, and signage systems are important design components that enhance the readability of public spaces, regulate user mobility, and guide spatial perception. This study aims to examine postgraduate theses in the Higher Education Council National Thesis Center database using bibliometric analysis. The research was conducted using the keywords “information,” “urban information,” “city wayfinding,” “city signage,” and “city signage.” The search process was carried out using both “all” and “include” filters. The obtained theses were classified according to variables such as thesis type (master's/doctoral), publication year, university, institute, department, and advisor's academic title. Only quantitative data were evaluated in this study; no qualitative analysis was performed on thesis content. As a result of the analysis, it was observed that the studies were predominantly produced at the master's level, concentrated in certain periods, and clustered in different disciplines. The distribution of advisor academic titles and university-based production densities were also revealed. The findings demonstrate that the subject of urban navigation and information systems has an interdisciplinary structure. This study reveals the academic development process of the field through quantitative data and makes visible thematic trends and potential gaps for future research. Keywords: Bibliometric analysis, Postgraduate theses, Navigation, Information, City, Urban. * This study was supported under the 2209-A University Students Research Projects Support Program, application number 1919B012427120, in the first term of 2024.

Keywords: Bibliometric Analysis, Graduate Theses, Guidance, Information, City, Urban Area.

Müzikal Nesnenin Giydirilmesi: Enstrüman Kılıflarının Fonksiyonel Tasarımı, Teknolojik Evrimi ve Estetik Ontolojisi Üzerine Bir İnceleme

Doç. Dr. Tuncay Yıldırım¹, Dr. Öğr. Üyesi Kartal Murat Ayvaz¹

¹Munzur Üniveritesi

Özet

Müzik enstrümanları yalnızca ses üretmeye yarayan araçlar değil, aynı zamanda insanlığın sanatsal birikimini ve zanaat bilgisini yansıtan kültürel ve estetik nesnelerdir. Bu kıymetli nesnelerin korunması hem müzikal performansın sürdürülebilirliği hem de kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda enstrüman kılıfları, basit bir taşıma kutusu olmanın ötesinde müzikal nesneyi dış dünyanın fiziksel etkilerinden, sıcaklık değişimlerinden ve darbe risklerinden izole eden teknik bir “ikinci deri” ya da “mikro-mimari” işlevi görmektedir. Bu çalışmanın amacı; enstrüman kılıflarının tarihsel gelişimini, yapısal özelliklerini ve günümüzde ulaştığı teknolojik düzeyi inceleyerek bu koruma sistemlerinin fonksiyonel, estetik ve teknolojik boyutlarını ortaya koymaktır. Aynı zamanda kılıf tasarımında kullanılan malzemelerin ve teknolojik çözümlerin müzikal nesnelerin korunmasına nasıl katkı sağladığını değerlendirmek de araştırmanın temel hedefleri arasındadır. Çalışmanın önemi; müzikoloji, tasarım ve malzeme teknolojisi gibi farklı disiplinlerin kesişiminde yer alan enstrüman koruma sistemlerini bütüncül bir bakış açısıyla ele almasıdır. Literatürde genellikle enstrümanların yapımı ve akustik özellikleri üzerine yoğunlaşan çalışmalar bulunmasına karşın, enstrüman kılıflarının tasarım, malzeme ve teknoloji boyutlarını birlikte ele alan araştırmalar sınırlıdır. Bu yönüyle çalışma, enstrüman kılıflarının yalnızca koruyucu bir ekipman değil, müzikal nesnenin sürekliliğini sağlayan önemli bir tasarım ve mühendislik alanı olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Problem cümlesi “Müzikal Nesnenin Giydirilmesi” olarak belirlenen bu çalışma nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülmüştür. Çalışmanın verileri, enstrüman kılıflarının yapısal özellikleri ve teknolojik gelişimine ilişkin yerli ve yabancı akademik kaynakların incelenmesi yoluyla elde edilmiş; veri toplama sürecinde döküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Tarihsel gelişim süreci incelendiğinde, 17. yüzyılın yüksek el becerisi gerektiren lüteriyelik (telli müzik enstrümanlarının ustalıkla tasarlanması ve yapılması sanatı) atölyelerinden, Stradivarius (İtalyan keman yapım ustası) gibi ustaların estetik dokunuşlarına ve 19. yüzyılın koruma odaklı endüstriyel tasarımlarına uzanan köklü bir evrim görülmektedir. Sonuç olarak müzikal nesnenin giydirilmesi, zanaat estetiği ile mühendislik işlevselliğini bir araya getiren çok katmanlı bir koruma yaklaşımını ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Enstrüman Kılıfları, Müzik Enstrümanları, Organoloji, Tekstil Malzeme

Fotoğrafta Otoportre: Kendini Anla(T)mak Üzerine Bir Uygulama

Elif Bekyürek¹

¹Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Özet

Öz Otoportre, bireyin kendi kimliğini, iç dünyasını, duygularını ve görsel bir dil aracılığıyla ifade ettiği önemli bir konudur. Sanat tarihinde fotoğraf, resim gibi farklı disiplinlerde yer alan otoportre, bireyin fiziksel görünümünü aktarmakla kalmayıp sanatçının psikolojik durumuna, düşünce şekline, yaşam deneyimlerine ve toplumsal konumuna dair önemli ipuçları sunmaktadır. Özellikle fotoğrafın icadıyla birlikte otoportre, daha erişilebilir ve doğrudan bir ifade şekline dönüşmüş, bireyin kendisini hem belgelediği hem de yorumladığı bir alan haline gelmiştir. Bu çalışma kapsamında otoportre kavramı; portre türleri, çağdaş sanat ve otoportre, estetik anlayış, selfie, sembol kullanımı ve fotoğraf sanatı bağlamlarında incelenmiştir. Otoportre, bireyin kendisini dış görünüşünün yanında, iç dünyası, yaşadığı deneyimler ve duygusal süreçleri ile birlikte ifade ettiği çok yönlü bir anlatım şekli olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada ayrıca otoportre geleneğinin tarihsel gelişimi incelenmiş ve fotoğraf sanatı ile kurduğu ilişki açıklanmıştır. Fotoğrafın nesnel gerçekliği yansıtmaya özelliğine rağmen, sanatçının bakış açısı ve kompozisyon tercihleri doğrultusunda öznel bir hikaye oluşturduğu vurgulanmıştır. Araştırma kapsamında üretilen otoportre fotoğrafları analiz edilerek, sembol, kompozisyon, ışık, mekan ve nesne kullanımı üzerinden bireyin kimlik inşası, iç dünyası ve yaşam deneyimlerinin görsel dile nasıl aktarıldığı incelenmiştir. Özellikle kitap, toprak, müzik, aile, doğa (deniz, 00anamları üzerinden bireyin bilgi, zihinsel dinginlik, sabır, mücadele, ruhsal sakinlik ve güvenlik gibi korunma duyguları görsel olarak ifade edilmiştir. Siyah-beyaz fotoğraf tercihinin ise zamansızlık, manevi derinlik ve duygusal yoğunluk yaratmada önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Fotoğraf sanatı aracılığıyla üretilen otoportreler, bireyin fiziksel varlığının yanında ruhsal, duygusal ve düşünsel varlığını da ortaya koymaktadır. Bu yüzden otoportre, bireyin kendisiyle kurduğu görsel ve düşünsel bir diyalog olarak sanat tarihinde ve çağdaş fotoğraf uygulamalarında önemli bir yer tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Otoportre, Fotoğraf, Kimlik, Sembol, Sanat, Portre

Self-Portrait in Photography: An Application On Understanding (And) Expressing Oneself

Abstract

Self-portrait is an important subject on which the individual expresses his or her own identity, inner world, emotions and through a visual language. The self-portrait, which takes place in different disciplines such as photography and painting in the history of art, not only conveys the physical appearance of the individual but also offers important clues about the psychological state of the artist, the way of thinking, his life experiences and his social position. Especially with the invention of photography, the self-portrait has become a more accessible and direct form of expression, an area where the individual both documents and interprets himself. Within the scope of this study, the concept of self-portrait; portrait types, contemporary art and self-portrait, aesthetic understanding, selfie, symbol use and photography art. The self-portrait has been considered a multifaceted form of expression in which the individual expresses himself alongside his outward appearance, along with his inner world, experiences and emotional processes. The study also examined the historical development of the self-portrait tradition and explained its relationship with the art of photography. Despite the ability of photography to reflect objective reality, it has been emphasized that the artist creates a subjective story in line with his perspective and composition preferences. By analyzing the self-portrait photographs produced within the scope of the research, we examined how the identity construction, inner world and life experiences of the individual are transferred to the visual language through the use of symbols, compositions, light, space and objects. Especially through the symbolic meanings of such elements as books, land, music, family, nature (sea, mountain, trees) and the inner struggle of natural life with Cerebral Palsy disease, the protection feelings of the individual such as knowledge, mental calmness, patience, struggle, spiritual calmness and security have been visually expressed. Black-and-white photography has been shown to play an important role in creating timelessness, spiritual depth and emotional intensity. Self-portraits produced through the art of photography are spiritual, hear, as well as the physical presence of the individual

Keywords: Self-Portrait, Photography, Identity, Symbol, Art, Portrait

Grafik Tasarımda Yapay Zekâ ve Etik Paradigmalar: Riskler, Fırsatlar ve Yaratıcı Süreçlerdeki Dönüşüm

Dr. Ferrah Nur Dünder¹

¹Kırklareli Üniversitesi

Özet

Yapay zekâ (YZ) teknolojileri, son yıllarda üretim ve iletişim pratiklerini köklü biçimde değiştiren bir etken olarak öne çıkmaktadır. Bu değişimden en çok etkilenen alanlardan biri grafik tasarımıdır. Üretken yapay zekâ araçları, tasarımcıların hem çalışma biçimini hem de mesleki rolünü doğrudan dönüştürmektedir. Görsel üretim süreçlerinin hızlanması ve tekrarlayan işlerin otomasyona devredilmesi, tasarımcının yaratıcılık içindeki konumunu yeniden sorgulatmaktadır. Ne var ki bu dönüşüm yalnızca teknik bir verimlilik meselesi değildir. Mesleki kimlik, estetik özerklik ve etik sorumluluk açısından da derin gerilimler yaratmaktadır. Bu çalışma, söz konusu gerilimleri literatür taraması yöntemiyle ele almaktadır. Özgünlük meselesi bu tartışmanın merkezinde yer almaktadır. Bir tasarımcının milyonlarca görselden beslenmiş bir sistemle ürettiği çıktı, hangi koşulda ona ait sayılabilir? Bunun yanı sıra, makinenin estetik yargıyı sessiz sedasız yeniden biçimlendirme biçimi de ayrı bir sorun oluşturmaktadır. Neyin güzel ya da işe yarar görüldüğünü belirleyen ölçütler, artık kısmen eğitim verileri tarafından şekillendirilmektedir. Bu verilerin kendi içinde taşıdığı toplumsal önyargılar ise görsel temsil sorununu doğrudan beslemektedir. Tüm bunların arka planında, hangi içeriklerin nasıl kullanıldığına dair şeffaflık eksikliği ve telif hakkı belirsizlikleri de çözümsüz kalmaya devam etmektedir. Literatür boyunca tekrarlayan bir gerilim dikkat çekmektedir: Yapay zekâ, tasarımcının iş yükünü azaltmakta ama yaratıcı kararın sorumluluğunu devralmaktan uzak kalmaktadır. Daha doğrusu henüz uzak kalmaktadır. Bununla birlikte iki risk belirgin biçimde öne çıkmaktadır. Birincisi, eğitim verilerindeki örtük önyargıların görsel çıktılara yansması. İkincisi ise yapay zekâ üretiminin yaygınlaşmasıyla birlikte küresel ölçekte tek tipleşen bir estetik anlayışın yerel görsel kültürleri giderek görünmez kılma tehlikesi. Tasarımcının önündeki asıl mesele bu noktada netleşmektedir. Teknolojiyi bir üretim aracı olarak kullanmak ile onun dayattığı estetik ve etik çerçeveyi sorgulamayı sürdürmek arasındaki gerilimi bilinçli biçimde taşımak.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Grafik Tasarım, Etik Yaklaşımlar, Yaratıcı Süreç Dönüşümü, Dijital Tasarım Ontolojisi, Algoritmik Taraflılık.

Artificial Intelligence and Ethical Paradigms in Graphic Design: Risks, Opportunities, and Transformation in Creative Processes

Abstract

Artificial intelligence (AI) technologies have emerged as a factor fundamentally changing production, communication practices in recent years. One of the fields most affected by this change is graphic design. Productive AI tools are directly transforming both the working methods, professional roles of designers. The acceleration of visual production processes and the automation of repetitive tasks are prompting a re-evaluation of the designer's position within creativity. However, this transformation is not merely a matter of technical efficiency. It also creates profound tensions in terms of professional identity, aesthetic autonomy, ethical responsibility. This study addresses these tensions through a literature review. The issue of originality is at the heart of this discussion. Under what conditions can an output produced by a designer using a system fed by millions of visuals be considered their own? Furthermore, the way machines subtly reshape aesthetic judgment presents a separate problem. The criteria for determining what is beautiful or useful are now partly shaped by educational data. The social biases inherent in this data directly fuel the problem of visual representation. Against this backdrop, the lack of transparency regarding how content is used, the ambiguities surrounding copyright remain unresolved. A recurring tension is evident throughout the literature: artificial intelligence reduces the designer's workload but remains far from taking over the responsibility for creative decision-making. Or rather, it remains far from it. However, two risks stand out prominently. First, the reflection of implicit biases in educational data on visual outputs. Second, the danger of a globally homogenized aesthetic understanding, driven by the proliferation of AI production, gradually rendering local visual cultures invisible. The designer's main challenge becomes clear at this point: consciously bearing the tension between using technology as a tool for production, continuing to question the aesthetic and ethical framework it imposes.

Keywords: Artificial Intelligence, Graphic Design, Ethical Approaches, Creative Process Transformation, Digital Design Ontology, Algorithmic Bias.

Bir Kamusal Alan Tasarımı Olarak Seramik Mobilya

Arş. Gör. Dr. Serap Erdoğan¹

¹Marmara Üniversitesi

Özet

Kamusal alanlar, insanların bir arada bulunduğu, sosyalleştiği ve toplumsal ilişkilerin görünür hâle geldiği mekânlardır. Şehir yaşamı, insanların çevreleriyle kurdukları etkileşimleri biçimlendirirken; kamusal alanlar, bu etkileşimlerin en yoğun ve açık biçimde gerçekleştiği ortamları oluşturmaktadır. Bu bağlamda kamusal alanlarda kullanılan mobilyalar yalnızca işlevsel öğeler değil, aynı zamanda estetik ve kültürel birer ifade aracı olmaktadır. Bu araştırma da, kamusal alanda yer alan seramik mobilyalarından belirgin olanları görünür kılmak üzerine konumlanmaktadır. Seramik mobilyalar, estetik ve işlevselliği bir araya getirerek kent yaşamına sanatsal bir dokunuş sunar. Dayanıklılık ve uyum kavramlarını bir aradalığını yansıtan seramik mobilyalar; kent estetiğini güçlendirerek kullanıcılar için bir deneyim alanı da oluşturur. Bu anlamda dayanıklılığı, biçimsel çeşitliliği ve sanatsal potansiyelinden ötürü seramik malzeme; mobilya tasarımlarında sıklıkla tercih edilmektedir. Şöyle ki seramik, dış koşullara karşı yüksek direnç göstermesiyle öne çıkmaktadır; suya, güneş ışığına ve kimyasal etkilere karşı da dirençlidir. Renk, doku ve form açısından sunduğu zengin seçenekler, heykelsi formların ve özgün tasarımların uygulanabilmesine olanak sağlamaktadır. Bu özellikleriyle seramik mobilyalar; oturma elemanları, masalar, banklar, oyun alanı objeleri ve heykel formundaki tasarımlar olarak kamusal mekânlarda yer bulmaktadırlar. Mobilyalar, kamusal alanların kimliğini belirleyen temel unsurlar arasında yer alırken; seramik oturma birimleri ise hem geleneksel hem de çağdaş tasarım anlayışlarına uygun bir malzeme olarak kent mobilyalarında özgün bir ifade biçimi sunmaktadır. Seramik mobilyalar, dokunma, temas kurma, izleme deneyimi açısından izleyici için güçlü nesnelerdir. Bu estetik dilinden bağımsız olarak kilden üretilmiş oturma elemanları, doğal çevreyle uyumlu olmaları ve darbelere karşı dayanıklı olmaları nedeniyle ihtiyaca da hizmet etmektedir. Özellikle tasarım ve tek edisyonlu mobilyalar kent estetiğini zenginleştirmeleri sayesinde şehir meydanlarında, parklarda, kültürel mekânlarda, müzelerde, kütüphanelerde ve sanat merkezlerinde kullanılarak bulundukları mekanların kültürel kimliğini yansıtarak hem işlevsel hem de sanatsal bir değer katmaktadır. Bu kapsamda makale seramik mobilyaların kentle kurduğu ilişkiyi görünür kılmak üzerine konumlanır. Seramik mobilyaları örnekleme boyutunda amaçlı örneklem üzerinden ilerleyecek olan bu araştırma sürecinde veriler doküman inceleme yoluyla elde edilmiş ve nitel analizler yapılarak değerlendirilmiştir. Anahtar kelimeler: Kamusal Alan, Seramik, Seramik Mobilya, Kent, Sanat.

Anahtar Kelimeler: Kamusal Alan, Seramik, Seramik Mobilya, Kent, Sanat.

Ceramic Furniture As a Public Space Design

Abstract

Public spaces are places where people gather, socialize, and where social relationships become visible. While urban life shapes the interactions people establish with their surroundings, public spaces constitute the environments in which these interactions occur in the most intense and open manner. In this context, furniture used in public spaces functions not only as practical elements but also as aesthetic and cultural means of expression. This study is positioned around making visible the prominent ceramic furniture found in public spaces. Ceramic furniture brings together aesthetics and functionality, offering an artistic touch to urban life. Reflecting the coexistence of durability and harmony, ceramic furniture strengthens urban aesthetics while also creating an experiential space for users. In this sense, ceramic material is frequently preferred in furniture design due to its durability, formal diversity, and artistic potential. Ceramic stands out for its high resistance to external conditions; it is also resistant to water, sunlight, and chemical effects. The rich variety it offers in terms of color, texture, and form enables the application of sculptural forms and original designs. With these characteristics, ceramic furniture finds a place in public spaces as seating elements, tables, benches, playground objects, and sculptural designs. While furniture is among the fundamental elements that define the identity of public spaces, ceramic seating units offer a unique mode of expression in urban furniture as a material compatible with both traditional and contemporary design approaches. Ceramic furniture is a powerful object for viewers in terms of touch, contact, and observation experience. Independent of this aesthetic language, seating elements produced from clay also serve practical needs due to their harmony with the natural environment and their resistance to impacts. Especially design-oriented and one-of-a-kind furniture enriches urban aesthetics and is used in city squares, parks, cultural venues, museums, libraries, and art centers, reflecting the cultural identity of the spaces in which they are located while adding both functional and artistic value. Within this scope, the article is positioned around making visible the relationship established between ceramic furniture and the city. In this research process, which will proceed through purposive sampling in terms of ceramic furniture examples, data were obtained through document analysis and evaluated through qualitative analyses.

Keywords: Public Space, Ceramic, Ceramic Furniture, City, Art.

Azerbaycan Hiciv Matbuatında Siyasi Eleştiri: 'kirpi' Dergisi Karikatürlerinin Tematik ve Estetik Analizi

Öğr. Gör. Günay Gasımhanlı¹

¹Azerbaycan Ressamlık Akademisi

Özet

Bu çalışmada Azerbaycan hiciv matbuatının en önemli yayın organlarından biri olan "Kirpi" dergisinde yayımlanan karikatürlerin, Soğuk Savaş döneminden 21. yüzyılın ilk çeyreğine kadar olan süreçte uluslararası ve yerel siyasi konulara yaklaşımı sanatsal ve ideolojik boyutlarıyla incelenmektedir. Araştırmada, dergi bünyesinde faaliyet gösteren karikatüristlerin, dönemin karmaşık jeopolitik gerçekliklerini, sosyo-politik krizleri ve askeri çatışmaları grafik sanatının olanaklarıyla nasıl dramatize ettikleri analitik bir yaklaşımla ele alınmıştır. Kronolojik bağlamda incelenen eserlerde, Soğuk Savaş döneminin SSCB ve ABD merkezli kutuplaşması, Wall Street'in kapitalist politikaları, Süveyş Krizi ve Tayvan Boğazı krizleri gibi küresel ölçekli krizlerin yanı sıra, sömürgecilik karşıtlığı ve barış temaları sanatsal birer eleştiri nesnesine dönüştürülmüştür. Elçin Aslanov, İ. Necefgulu, Gazanfar Haligov, V. Ternavsky ve R. Kadimov gibi öncü sanatçıların kompozisyonlarında zıtlık, grotesk üslup ve zengin metaforik sembolizm kullanılarak, Batı'nın militarist ve yayılmacı politikaları sert bir hiciv diliyle deşifre edilmiştir. Makalede ayrıca, Sovyetler Birliği'nin dağılma sürecindeki "Perestroyka" politikalarının yarattığı sosyo-ekonomik çöküş, 20 Ocak trajedisi ve Ermenistan'ın Azerbaycan topraklarına yönelik Dağlık Karabağ işgali ile bu süreçte uygulanan haksız silahsızlandırma politikalarının dergi sayfalarındaki sanatsal yansımaları değerlendirilmiştir. Bağımsızlık sonrasında ise B. Ağa, H. Nasıroğlu ve B. Gasimov gibi sanatçıların eserleri üzerinden, "sözde demokrasi" vaatleri, iç muhalefetin yapısı ve Karabağ sorununun toplumsal hafızadaki trajik ve epik izdüşümleri çözümlenmiştir. Sonuç olarak, dijitalleşme ve finansal yetersizlikler nedeniyle bağımsızlık döneminde tiraj ve kadro sınırlılıkları yaşayan "Kirpi" dergisinin, tüm sanatsal ve teknik zorluklara rağmen klasik gelenek ile yenilikçi eğilimleri sentezleyerek Azerbaycan karikatür sanatının korunması, geliştirilmesi ve toplumsal hüviyetinin idame ettirilmesinde ikonik ve tarihsel bir misyon üstlendiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: "Kirpi" Dergisi, Siyasi Karikatür, Azerbaycan Matbuat Tarihi, Hiciv, Soğuk Savaş

Political Criticism in Azerbaijani Satirical Press: A Thematic and Aesthetic Analysis of 'kirpi' Magazine Caricatures

Abstract

This study examines the artistic and ideological dimensions of the caricatures published in "Kirpi" magazine, one of the most prominent organs of the Azerbaijani satirical press. It analyzes their approach to international and local political issues from the Cold War era to the first quarter of the 21st century. In the works analyzed within a chronological context, global crises such as the USSR- and USA-centered polarization of the Cold War era, the capitalist policies of Wall Street, the Suez Crisis, and the Taiwan Strait crises, alongside anti-colonialism and peace themes, were transformed into objects of artistic criticism. Through the use of contrast, grotesque style, and rich metaphorical symbolism in the compositions of pioneering artists such as Elchin Aslanov, I. Najafgulu, Gazanfar Khaligov, V. Ternavsky, and R. Kadimov, the militarist and expansionist policies of the West were deconstructed with a sharp satirical language. Furthermore, the article evaluates the artistic reflections on the magazine's pages regarding the socio-economic collapse triggered by the "Perestroika" policies during the dissolution of the Soviet Union, the Black January tragedy, the occupation of Nagorno-Karabakh by Armenia targeting Azerbaijani territories, and the unjust disarmament policies implemented during this process. In the post-independence period, through the works of artists like B. Agha, H. Nasiroglu, and B. Gasimov, promises of "so-called democracy," the structure of the internal opposition, and the tragic and epic reflections of the Karabakh conflict in collective memory are analyzed. In conclusion, it is determined that despite facing circulation and staff limitations during the independence era due to digitalization and financial constraints, "Kirpi" magazine – by synthesizing classical traditions with innovative trends despite all artistic and technical difficulties – has undertaken an iconic and historical mission in preserving, developing, and maintaining the social identity of Azerbaijani caricature art.

Keywords: "Kirpi" Magazine, Political Caricature, History of Azerbaijani Press, Satire, Cold War

Halk Sanatçısı Tofik Ağabayev'in Dekoratif Sanatta Yaratıcı Arayışları ve Bunların Sanatsal Değeri

Arş. Gör. Dr. Vafa Orucova¹

¹Azerbaycan Ressamlık Akademisi

Özet

Makalede, 1970'li yıllarda Azerbaycanın başkenti Bakü'nün estetik kimliğinin şekillenmesinde dekoratif-monumental sanatın rolü ve Halk Sanatçısı Tofik Ağabayev'in bu alandaki sanatsal faaliyetleri temel konu olarak ele alınmaktadır. Çalışma, sanatçının söz konusu dönemde gerçekleştirdiği monumental ve dekoratif eserlerde ulusal süsleme motifleri, halı ve mimari unsurlar, bakır işçiliği ile duvar resmi gibi tekniklerden yararlanma biçimini; renk, biçim ve plastik ifade aracılığıyla ulusal kültürel mirası yaşatma anlayışını kapsamaktadır. Aynı zamanda sanatçının mozaik projeleri ve seramik panoları aracılığıyla Bakü'nün sanatsal ve estetik çevresine sağladığı katkılar ile Azerbaycan monumental sanatının gelişimindeki önemi vurgulanmaktadır. 1970'li yıllarda Bakü kentinin estetik görünümünün şekillenmesinde dekoratif-monumental sanat önemli bir rol oynamıştır. Bu dönemin sanat ortamı, ülkenin tanınmış sanatçıların gerçekleştirdiği büyük ölçekli projelerle zenginleşmiştir. Halk Sanatçısı Tofik Ağabayev bu bağlamda kendine özgü sanatsal üslubuyla öne çıkmaktadır. Sanatçının üslubunda meydana gelen değişimler, ona ulusal gelenekleri yeniden değerlendirme ve kadim monumental sanatın sanatsal biçimlerini yeni yaklaşımlarla canlandırma imkânı sağlamıştır. Ağabayev'in 1970'li yıllarda meydana getirdiği eserlerde ulusal süsleme motifleri, şebeke sanatına ait öğeler, duvar resimleri, bakır işleme teknikleri, ortaçağ minyatürleri, halı sanatı ve mimari detaylar geniş ölçüde kullanılmıştır. Sanatçı, halk yaratıcılığının zengin renk paletinden ilham alarak her yeni eserinde ulusal sanatımızın ilerici özelliklerini açık bir şekilde ifade etmiştir. Sanatçının monumental mozaik projelerinde (örneğin Bakü Devlet Sirki fuayesindeki mozaik kompozisyonlar, "Bahar" adlı eser ve diğerleri) ulusal gelenekler modern estetik ilkelerle sentezlenmiştir. Araştırmanın amacı, Tofik Ağabayev'in seçilmiş eserlerini üslup ve biçim özellikleri açısından ele alınarak estetik anlayışı ile renk kullanımını ortaya koymaktır. Araştırma, nitel yöntem kapsamında doküman analizi deseniyle yürütülmüştür. Sonuç olarak onun mozaiklerinde biçim ve renk açısından çeşitlilik, figürlerin plastik yapısında dinamizm ve duygusal anlatım ön plana çıkmaktadır. Sanatçı, ulusal süsleme motifleri ile minyatür ve halı sanatına ait unsurları kullanarak Azerbaycan sanatının zengin sanatsal mirasını eserlerinde yaşatmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tofik Ağabayev, Seramik Pano, Mozaik, Renk, Sanatçı, Yaratıcılık.

Creative Explorations of People's Artist Tofiq Aghabayev in Decorative Art and Their Artistic

Abstract

The article examines the role of decorative-monumental art in shaping the aesthetic identity of Baku, the capital of Azerbaijan, during the 1970s, focusing on the artistic activities of People's Artist Tofiq Aghabayev. The study explores the artist's use of national ornamental motifs, carpet and architectural elements, copperwork, and mural painting techniques in his monumental and decorative works. It also highlights his approach to preserving and promoting Azerbaijan's cultural heritage through color, form, and plastic expression. Furthermore, the article emphasizes the contribution of his mosaic projects and ceramic panels to Baku's artistic environment and to the development of Azerbaijani monumental art. During the 1970s, decorative-monumental art played a significant role in shaping the aesthetic appearance of Baku. The artistic environment of the period was enriched by large-scale projects created by prominent artists. Within this context, Tofiq Aghabayev distinguished himself through a unique artistic style. His creative approach enabled him to reinterpret national traditions and revive the artistic forms of monumental art through innovative solutions. In his works, national ornamental motifs, shabaka elements, mural painting, copperworking techniques, medieval miniatures, carpet art, and architectural details were widely employed. Inspired by the rich color palette of folk art, the artist reflected the progressive qualities of Azerbaijani culture in his creations. The aim of the research is to analyze selected works by Aghabayev in terms of their stylistic and formal characteristics, with particular attention to his aesthetic vision and use of color. The study was conducted using a qualitative methodology based on document analysis. The findings reveal that diversity of form and color, dynamic plastic expression, and emotional richness are among the defining features of his mosaics. Through the integration of national ornamental motifs with elements of miniature painting and carpet art, Aghabayev preserved and revitalized Azerbaijan's rich artistic heritage.

Keywords: Tofiq Aghabayev, Ceramic Panel, Mosaic, Color, Artist, Creativity.

Zanaatten Dijitale: Tekstil Yüzey Tasarımında Yapay Zekâ Temelli Dönüşüm

Dr. Öğr. Üyesi Esra Öğülmüş Özkum¹

¹İstanbul Topkapı Üniversitesi

Özet

Tekstil yüzey tasarımı tarihsel olarak zanaat temelli üretim anlayışı içerisinde gelişmiş; el becerisi, malzeme bilgisi ve kültürel aktarım süreçleriyle şekillenmiştir. Dijital teknolojilerin tasarım alanına dâhil olmasıyla birlikte üretim süreçlerinde hız, tekrar üretilebilirlik ve standardizasyon ön plana çıkmıştır. Günümüzde ise yapay zekâ destekli sistemler, yalnızca bir üretim aracı değil, tasarım sürecine yaratıcı katkı sağlayan yeni bir aktör olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, tekstil yüzey tasarımının üretim, estetik ve yaratıcılık anlayışında önemli değişimlere yol açmaktadır. Bu çalışma, yapay zekâ destekli görsel üretim sistemlerinin tekstil yüzey tasarımında yarattığı dönüşümü incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada geleneksel zanaat temelli üretim, dijital tasarım süreçleri ve yapay zekâ destekli yüzey üretimleri karşılaştırmalı bir yaklaşımla ele alınmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemi kapsamında yürütülmüş; ilgili literatür ve güncel yapay zekâ uygulamaları doküman incelemesi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Ayrıca geleneksel tekstil motiflerinden hareketle hazırlanan metin komutları (promptlar), Gemini görsel üretim sistemine uygulanmış ve elde edilen 20 tekstil yüzey tasarımı biçim, renk, tekrar yapısı ve estetik özellikler açısından analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, yapay zekâ destekli sistemlerin tasarım sürecinde görsel çeşitliliği artırdığını, yeni kompozisyon olanakları sunduğunu ve tasarım geliştirme sürecini hızlandığını göstermektedir. Bununla birlikte yapay zekâ ile üretilen yüzeylerin özgünlük, telif hakkı ve yaratıcı emek kavramları bağlamında yeni tartışmalar ortaya çıkardığı belirlenmiştir. Çalışmada yapay zekâ ile oluşturulan yüzeyler “sentetik görsellik” kavramı çerçevesinde değerlendirilmiş ve bu yeni üretim biçiminin tekstilin geleneksel üretim kültürüyle kurduğu ilişki tartışılmıştır. Sonuç olarak yapay zekâ teknolojilerinin tekstil yüzey tasarımında yalnızca teknik değil, aynı zamanda estetik ve kavramsal bir dönüşüm yarattığı ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tekstil Yüzey Tasarımı, Yapay Zekâ, Gemini, Sentetik Görsellik, Dijital Tasarım.

From Craft to Digital: Artificial Intelligence-Based Transformation in Textile Surface Design

Abstract

Textile surface design has historically developed within a craft-based production approach shaped by manual skills, material knowledge, and processes of cultural transmission. With the integration of digital technologies into the field of design, speed, reproducibility, and standardization have become prominent characteristics of production processes. Today, artificial intelligence-supported systems are considered not only as production tools but also as new actors contributing to creative design processes. This development has led to significant changes in the production, aesthetic, and creative dimensions of textile surface design. This study aims to examine the transformation created by artificial intelligence-supported visual generation systems in textile surface design. Traditional craft-based production, digital design processes, and AI-assisted surface production are comparatively evaluated within the scope of the research. The study was conducted using a qualitative research approach, and relevant literature as well as current AI applications were examined through document analysis. In addition, text prompts developed from traditional textile motifs were applied to the Gemini visual generation system, and twenty textile surface designs generated through this process were analyzed in terms of form, color, pattern repetition, and aesthetic characteristics. The findings indicate that AI-supported systems increase visual diversity in the design process, provide new compositional possibilities, and accelerate design development. However, AI-generated surfaces also raise new debates concerning originality, copyright, and creative labor. Within the study, AI-generated surfaces are discussed through the concept of “synthetic visuality,” and the relationship between this new mode of production and the traditional culture of textile making is critically examined. As a result, the study demonstrates that artificial intelligence technologies create not only a technical transformation in textile surface design but also an aesthetic and conceptual one.

Keywords: Textile Surface Design, Artificial Intelligence, Gemini, Synthetic Visuality, Digital Design.

Karanlık Turizm ve Müze Pazarlaması: Duyarlılık, Etik ve Tanıtım Dengesi

Dr. Öğr. Üyesi Yasar Özrili¹

¹Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özet

Karanlık turizm, savaş, acı, doğal afet ve travmayla ilişkili mekânların ziyaret edilmesi anlamında gezilip görülen alanlar olarak tanımlanmaktadır. Bu mekanları müze ekseninde değerlendirerek sunan kurumlar, tarihsel gerçekliğe saygı göstermek ile ticari kaygılarla ziyaretçi çekmek arasında karmaşık bir denge kurmak arasında kalmaktadır. Sanat yönetiminin müze yönetimi özelinde önemli bir kolu olan tanıtım ve pazarlama alanındaki çağdaş gelişmelere yoğunlaştığı bu bildiri, karanlık miras müzelerinin iletişim (pazarlama) stratejilerindeki hassasiyet, etik ve pazarlama unsurları arasındaki gerilimi ele almaktadır. Aşırı ticarileşme, bazı değer yargılarının veya kurban kimliklerinin metalaşması riskini taşıırken; yetersiz tanıtım ise toplumsal farkındalık ve mali sürdürülebilirlik açısından sakınca yaratabilmektedir. Çalışmada, Auschwitz-Birkenau Müzesi (Polonya) ve Tuol Sleng Soykırım Müzesi (Kamboçya) örneklemine, hasarlı bilinç (travma) etkisi ile rehberlik hizmetlerinin kurgulanması ve etik sınırlar dahilinde dijital iletişim, tanıtım ve pazarlama vasıtalarıyla kullanımı tartışılmaktadır. Netice itibarıyla, hüznün (karanlık) turizmi müzelerinin hatıra, eğitim ve ziyaretçi deneyimini uzlaştıran etik bir pazarlama dahilinde gereksinim duyduğu ileri sürülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müze, Sanat Yönetimi, Müze Yönetimi, Pazarlama, Etik

Dark Tourism and Museum Marketing: Balancing Sensitivity, Ethics, and Promotion

Abstract

Dark tourism is defined as the act of visiting sites associated with war, suffering, natural disasters, and trauma. Institutions that present these sites within a museum context find themselves caught between respecting historical reality and striking a delicate balance with commercial concerns aimed at attracting visitors. This paper, which focuses on contemporary developments in the field of promotion and marketing—a key component of museum management within the broader context of arts administration—examines the tension between sensitivity, ethics, and marketing elements in the communication (marketing) strategies of dark heritage museums. While excessive commercialization carries the risk of commodifying certain values or victim identities, insufficient promotion can create drawbacks in terms of social awareness and financial sustainability. Using the Auschwitz-Birkenau Museum (Poland) and the Tuol Sleng Genocide Museum (Cambodia) as case studies, the study discusses the design of guided tours in light of the impact of trauma, as well as the use of digital communication, promotion, and marketing tools within ethical boundaries. In conclusion, it is argued that museums of “grief (dark) tourism” require an ethical marketing framework that reconciles memory, education, and the visitor experience.

Keywords: Museums, Arts Management, Museum Management, Marketing, Ethics

Tamamlanmamış İllüstrasyonlar ve Katılımcı Estetik Deneyim: Çocuk Kitaplarında Yeni Bir Görsel Anlatı Modeli

Uzm. Ömer Dinler¹

¹ Hezarfen Ahmet Çelebi Bilim ve Sanat Merkezi

Özet

Çocuk kitapları geleneksel olarak yazar ve çizer tarafından tamamlanmış görsel ve metinsel anlatılar olarak sunulmaktadır. Bu durum çocuğu çoğu zaman hikâyenin pasif okuyucusu ve görsellerin yalnızca izleyicisi konumunda bırakmaktadır. Bu araştırmada, çocukların kitapla kurduğu görsel ilişkiyi yeniden düşünmek amacıyla "Katılımcı Çocuk Kitabı Tasarım Modeli" geliştirilmiş ve model doğrultusunda "Gülce'nin Yarım Kalan Hikâyesi" adlı deneysel bir çocuk kitabı tasarlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. İlk aşamada çocuk kitapları görsel katılım, anlatı yapısı ve yaratıcı müdahale olanakları açısından incelenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda eksiklik, tamamlama, ortak yazarlık ve görsel müdahale ilkelerine dayanan özgün bir kitap modeli geliştirilmiştir. Tasarlanan kitapta bazı karakterler, nesneler ve sahneler bilinçli olarak yarım bırakılmış; okuyucuların çizim, boyama, tamamlama ve yeniden yorumlama yoluyla hikâyeye katılması sağlanmıştır. Geliştirilen model, ilkokul dördüncü sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilen uygulamalarda değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin yalnızca hikâyeyi okumakla kalmayıp görsel üretim sürecine aktif biçimde katıldıklarını göstermiştir. Özellikle eksik bırakılmış çizimlerin tamamlanması, karakter tasarımı ve alternatif görsel üretim etkinliklerinin öğrencilerin kitaba yönelik ilgilerini artırdığı gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin kitapla kurdukları estetik ilişkinin güçlendiği ve hikâyeyi kişiselleştirme eğilimlerinin arttığı belirlenmiştir. Sonuç olarak araştırma, çocuk kitabı illüstrasyonlarının yalnızca anlatıyı destekleyen görseller olmaktan çıkarılarak çocuğun yaratıcı müdahalesine açık estetik alanlar olarak tasarlanabileceğini ortaya koymuştur. Bu yaklaşımın çocuk edebiyatı, görsel sanatlar eğitimi ve kitap tasarımı alanlarına yeni açılımlar sunabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Kitabı, İllüstrasyon, Katılımcı Sanat, Görsel Anlatı, Sanat Eğitimi

Unfinished Illustrations and Participatory Aesthetic Experience: A New Visual Narrative Model in Children's Books

Abstract

Children's books are traditionally presented as completed visual and textual narratives created by authors and illustrators. Within this framework, children are often positioned as passive readers of the story and passive viewers of its illustrations. This study aims to rethink the relationship between children and visual narratives by developing a participatory model that enables young readers to actively engage with and contribute to the artistic and narrative structure of a book. Using a qualitative research design, the study first examined a selection of children's books in terms of visual participation, narrative structure, and opportunities for creative intervention. Based on the findings, an original model entitled the Participatory Children's Book Design Model was developed. The model is grounded in the principles of incompleteness, completion, co-authorship, and visual intervention. Following these principles, an experimental children's book, Gülce's Unfinished Story, was designed. In this book, selected characters, objects, and scenes were intentionally left incomplete, inviting children to participate in the storytelling process through drawing, coloring, completing, and reinterpreting visual elements. Rather than functioning solely as readers, children became active contributors to the creation of meaning and imagery within the narrative. The model was implemented with fourth-grade primary school students and evaluated through classroom applications. Findings revealed that students not only engaged with the story more actively but also participated enthusiastically in the visual production process. In particular, activities involving the completion of unfinished illustrations, character creation, and alternative visual interpretations significantly increased students' interest in the book. The results further indicated that children developed a stronger aesthetic connection with the narrative and demonstrated a greater tendency to personalize their reading experience through artistic expression. The study suggests that illustrations in children's books can be reconceptualized not merely as supporting visual elements but as open aesthetic spaces that invite creative participation. This approach offers new perspectives for children's literature, illustration, visual arts education, and contemporary book design.

Keywords: Children's Literature, Illustration, Participatory Art, Visual Narrative, Art Education

Yeni Asur Devri Mühür Sanatında Yılan-Ejderha (Başmu) Figürü: İkonografik Bir Değerlendirme

Araştırmacı Hilva Eker¹

¹Iğdır Üniversitesi

Özet

MÖ 9.-7. yüzyıllar arasında egemenlik sürmüş ve sınırları batıda Halep, doğuda Zagros Dağları ve güneyde Babil Körfezi'ne kadar uzanan askeri, ekonomik, dini ve sanatsal alanlarda büyük başarılar elde etmiş olan Yeni Asur Devri'nde mühür sanatı da önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Yeni Asur Dönemi silindir mühürlerinde betimlenen yılan-ejderha avı sahnelerini ikonografik açıdan inceleyerek bu tasvirlerin sanatsal özelliklerini ve sembolik anlamlarını değerlendirmektir. Araştırmanın materyalini Ninive, Nimrud, Asur, Tell Halaf, Gezer ve Oylum Höyük kazılarında ele geçen ve günümüzde çeşitli müze ve koleksiyonlarda bulunan Yeni Asur Dönemi silindir mühürleri oluşturmaktadır. Çalışmada karşılaştırmalı ikonografik analiz yöntemi kullanılmış; figürlerin kompozisyon içindeki konumları, kıyafet özellikleri, av araçları ve sahne düzenlemeleri değerlendirilmiştir. İncelenen figürlerin işlenişinde linear tekniği kullanılmıştır. Sahnelerde yer alan avcı ve yılan ejderha figürleri genellikle profilden tasvir edilmiştir. Av sahnelerinde avcılar ve yılan ejderha figürlerinin çeşitli pozisyonlarda gösterilmesi, sahneye hareketlilik katmak amacıyla kullanılan bir üslup olmalıdır. Tamamı sakallı olan avcılar başlık olarak polos ve elbise olarak uzun tunik giymiştir. Mühürler üzerinde tasvir edilmiş avcı figürlerinin büyük olasılıkla üst düzey kişiler olduğunu söylemek mümkündür. Nitekim kıyafetleri daha süslü olan figürlerin kraliyet sınıfına ait kişiler olduğu; daha basit ve sade kıyafet giyenlerin ise krali kesim içinde daha alt düzeydeki avcılar olduğu söylenebilir. Avcı figürlerinin kıyafetleri, yalnızca onların sosyal statüleri hakkında bilgi vermekle kalmayıp, aynı zamanda av sırasında giyilen geleneksel elbiseler olarak da değerlendirilebilir. Sahnelerde yılan-ejderhaların ok ve yay kullanılarak avlanması, kompozisyonlara hareketlilik kazandıran farklı duruş ve mücadele sahneleriyle desteklenmiştir. Yeni Assur mühürlerinde tasvir edilen yılan ejderha avı sahneleri, dönemin mitolojisinin yanı sıra dinsel anlamlar da taşımaktadır. Sonuç olarak, Yeni Asur silindir mühürlerinde yer alan yılan-ejderha avı sahnelerinin yalnızca bir av etkinliğini yansıtmadığı; aynı zamanda kraliyet ideolojisi ve kahramanlık anlayışı ile mitolojik ve dinsel anlamlar taşıdığı söylenebilir. Bu yönüyle söz konusu sahneler, Yeni Asur sanatında siyasi ve dini düşüncenin betimsel bir ifadesi olarak ele alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Asur, Yılan-Ejderha, Mühür, Avcılık.

The Snake-Dragon (Bašmu) Figure in Neo-Assyrian Seal Art: An Iconographic Evaluation

Abstract

The art of seal carving occupied an important place in the Neo-Assyrian Period, a civilization that flourished between the 9th and 7th centuries BC and achieved remarkable success in military, economic, religious, and artistic spheres, with its territory extending from Aleppo in the west to the Zagros Mountains in the east and the Babylonian Gulf in the south. The aim of this study is to examine snake-dragon hunting scenes depicted on Neo-Assyrian cylinder seals from an iconographic perspective and to evaluate their artistic characteristics and symbolic meanings. The material of the study consists of Neo-Assyrian cylinder seals unearthed during excavations at Nineveh, Nimrud, Assur, Tell Halaf, Gezer, and Oylum Höyük, which are currently housed in various museums and collections. A comparative iconographic analysis method was employed, focusing on the positions of figures within the compositions, their clothing, hunting equipment, and scene arrangements. The examined figures were executed using the linear technique. In the scenes, both the hunters and the snake-dragon figures are generally depicted in profile. The representation of hunters and snake-dragons in various poses appears to have been a stylistic device intended to convey movement and dynamism. All hunters are shown as bearded figures wearing polos-type headgear and long tunics. It is possible to suggest that the hunter figures depicted on the seals represent individuals of high status. More elaborately dressed figures likely belonged to the royal class, whereas those wearing simpler garments may have represented lower-ranking hunters within the royal sphere. The clothing of the hunters provides information not only about their social status but also about the traditional attire worn during hunting activities. The hunting of snake-dragons with bows and arrows is further emphasized through different postures and combat scenes that enhance the dynamism of the compositions. The snake-dragon hunting scenes depicted on Neo-Assyrian seals reflect not only the mythology of the period but also carry religious significance. As a result, it can be argued that these scenes do not merely portray hunting activities; they also embody royal ideology, concepts of heroism, and broader mythological and religious meanings. In this respect, such scenes should be regarded as visual expressions of political and religious thought in Neo-Assyrian art.

Keywords: Neo-Assyrian, Snake-Dragon, Seal, Hunting.

Hilma Af Klint'in Seçilmiş Eserlerinde Ezoterik Sembolizm Üzerine Bir İnceleme

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Özkan¹

¹Dicle Üniversitesi

Özet

Yirminci yüzyılın başlarında soyut sanatın ortaya çıkışı, sanatın görünür gerçekliği temsil etme işlevinin ötesine geçerek ruhsal ve metafizik konulara yönelmesini sağlamıştır. Bu süreçte Hilma af Klint, teozofi ve spiritüalizmden beslenen üretimleriyle soyut sanatın erken ve özgün temsilcileri arasında yer almıştır. Bu araştırmanın amacı, sanatçının resimlerinde yer alan ezoterik sembollerin anlam yapısını incelemek ve görünmeyen gerçekliklerin görsel dil aracılığıyla nasıl temsil edildiğini ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda durum çalışması deseniyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini sanatçının The Ten Largest, No. 7 (Adulthood), The Swan, No. 1 ve Altarpiece, No. 1 adlı eserleri oluşturmaktadır. Veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış, eserler görsel analiz yöntemiyle biçimsel, sembolik ve bağlamsal boyutlarda değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda af Klint'in eserlerinde sıklıkla kullandığı spiral, daire ve üçgen gibi geometrik biçimlerin yalnızca estetik düzenleme unsurları olmadığı, ruhsal gelişim, birlik, dönüşüm ve kozmik düzen gibi ezoterik kavramların görsel karşılıkları olarak işlev gördüğü belirlenmiştir. The Ten Largest serisinde insan yaşamı ruhsal gelişim evreleri üzerinden ele alınırken, The Swan serisinde karşıtlıklar ve bütünlük ilişkisi ön plana çıkmaktadır. Altarpiece ise yükseliş, birlik ve ilahi düzen kavramlarını simgesel bir yapı içerisinde sunmaktadır. Eserlerde kullanılan renkler, geometrik organizasyon ve kompozisyon düzeni, ezoterik düşüncenin görselleştirilmesinde belirleyici rol oynamaktadır. Sonuç olarak Hilma af Klint'in resimleri, soyut sanatın erken örnekleri olmanın ötesinde, ezoterik bilgi ve ruhsal düşüncenin semboller aracılığıyla ifade edildiği özgün bir görsel sistem ortaya koymaktadır. Çalışma, sanatçının eserlerinde biçimsel yapı ile metafizik içerik arasında güçlü bir ilişki bulunduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hilma Af Klint, Ezoterizm, Sembolizm, Soyut Sanat, Ruhsallık.

An Examination of Esoteric Symbolism in Selected Works of Hilma Af Klint

Abstract

The emergence of abstract art in the early twentieth century marked a significant shift in artistic practice, extending the function of art beyond the representation of visible reality toward the exploration of spiritual and metaphysical concerns. Within this context, Hilma af Klint occupies a distinctive position as one of the early pioneers of abstraction, whose artistic production was profoundly informed by Theosophy and Spiritualism. This study examines the meaning structures of esoteric symbols in the artist's paintings and explores how invisible realities are represented through visual language. The research was conducted within a qualitative framework and designed as a case study. The sample consists of three works by the artist: **The Ten Largest, No. 7 (Adulthood)**, **The Swan, No. 1**, and **Altarpiece, No. 1**. Data were collected through document analysis, and the artworks were examined through visual analysis focusing on their formal, symbolic, and contextual dimensions. The findings indicate that geometric forms frequently employed by af Klint, such as spirals, circles, and triangles, function not merely as aesthetic compositional devices but also as visual manifestations of esoteric concepts including spiritual development, unity, transformation, and cosmic order. While **The Ten Largest** addresses human existence through stages of spiritual evolution, **The Swan** emphasizes duality and wholeness. **Altarpiece** presents the concepts of ascension, unity, and divine order through a symbolic visual structure. Color, geometric organization, and compositional arrangement play a crucial role in the visualization of esoteric thought. In conclusion, Hilma af Klint's paintings represent more than early examples of abstract art; they constitute a distinctive visual system through which esoteric knowledge and spiritual thought are expressed through symbolic forms. The study reveals a strong relationship between formal structure and metaphysical content in the artist's oeuvre.

Keywords: Hilma Af Klint, Esotericism, Symbolism, Abstract Art, Spirituality.

Resim Sanatında Rückenfigur Geleneğinin Görsel ve Sembolik Boyutları

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Özkan¹

¹Dicle Üniversitesi

Özet

Sanat tarihinde figür, duygu, düşünce ve kimliğin aktarılmasında temel görsel unsurlardan biri olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte bazı sanatçılar figürü izleyiciye sırtını dönük biçimde resmederek anlatının geleneksel işleyişinden farklı temsil biçimleri geliştirmiştir. Alman sanat tarihinde Rückenfigur olarak adlandırılan bu yaklaşım, figürün yalnızca bir karakter olarak değil, aynı zamanda izleyicinin bakışını yönlendiren ve anlamın oluşumuna aracılık eden bir unsur olarak değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Figürün yüzünün görünmez kılınması, duygunun doğrudan aktarılmasını sınırlandırırken izleyicinin yorum sürecini genişletmekte ve eserin sembolik boyutunu güçlendirmektedir. Bu araştırmanın amacı, resim sanatında arkası dönük figürün taşıdığı görsel ve sembolik anlamları incelemektir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda gerçekleştirilmiş; veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış ve görsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışmanın örneklemini Caspar David Friedrich'in Sis Denizinin Üzerinde Gezgin (Wanderer Above the Sea of Fog, 1818), Vilhelm Hammershøi'nin Arkadan Görülen Genç Kadınlı İç Mekân (Interior with Young Woman Seen from the Back, 1903–1904) ve Gerhard Richter'in Betty (1988) adlı eserleri oluşturmaktadır. Eserler figürün konumu, bakış yönü, mekânla ilişkisi ve sembolik çağrışımları açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda arkası dönük figüre farklı dönemlerde farklı anlamlar yüklendiği belirlenmiştir. Friedrich'in eserinde figür doğa karşısındaki tefekkür ve yücelik duygusunun taşıyıcısı olarak kullanılırken, Hammershøi'nin eserinde sessizlik, mahremiyet ve içe dönüş temaları ön plana çıkmaktadır. Richter'in Betty adlı eserinde ise yüzün görünmez kılınması, kimlik ve temsil ilişkisini sorgulayan bir anlatım biçimine dönüşmektedir. Sonuç olarak arkası dönük figürün yalnızca biçimsel bir tercih olmadığı, izleyicinin bakışını yönlendiren, sembolik anlamlar üreten ve farklı düşünsel içerikleri görünür kılan önemli bir görsel temsil stratejisi olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rückenfigur, Figüratif Resim, Görsel Temsil, Sembolik Anlam, Sanat Tarihi.

Visual and Symbolic Dimensions of the Rückenfigur Tradition in Painting

Abstract

Throughout the history of art, the human figure has been one of the fundamental visual elements used to convey emotions, ideas, and identity. However, some artists have developed alternative forms of representation by depicting figures with their backs turned to the viewer, thereby departing from conventional narrative structures. Referred to as Rückenfigur in German art history, this approach allows the figure to be understood not only as a character within the composition but also as a device that directs the viewer's gaze and facilitates the construction of meaning. By concealing the face, the direct transmission of emotion is restricted, while the viewer's interpretive engagement is expanded, strengthening the symbolic dimension of the artwork. The aim of this study is to examine the visual and symbolic meanings associated with the back-turned figure in painting. The study was conducted within the framework of a qualitative research approach. Data were collected through document analysis and evaluated using the visual analysis method. The sample of the study consists of Caspar David Friedrich's *Wanderer Above the Sea of Fog* (1818), Vilhelm Hammershøi's *Interior with Young Woman Seen from the Back* (1903–1904), and Gerhard Richter's *Betty* (1988). These artworks were analyzed in terms of the figure's position, direction of gaze, relationship with space, and symbolic connotations. The findings revealed that the back-turned figure has been attributed different meanings across different historical periods. In Friedrich's work, the figure serves as a vehicle for contemplation and the experience of the sublime in the face of nature. In Hammershøi's painting, themes of silence, privacy, and introspection come to the forefront. In Richter's *Betty*, the concealment of the face transforms into a mode of representation that questions the relationship between identity and representation. Consequently, the study concludes that the back-turned figure is not merely a formal artistic choice but an important visual representational strategy that directs the viewer's gaze, generates symbolic meanings, and makes diverse intellectual contents visible.

Keywords: Rückenfigur, Figurative Painting, Visual Representation, Symbolic Meaning, Art History.

Korku ile Fantezi Arasında Camiler: Osmanlı Mimari Yücesine Dair Batılı ve Müslüman Anlatılar

Araştırmacı Besime Alikışioğlu Tanhan¹

¹Leiden Üniversitesi

Özet

Bu bildiri, on altıncı ile on dokuzuncu yüzyıllar arasında Batılı seyyahların ve Müslüman gözlemcilerin İstanbul'daki Osmanlı selatin camilerini nasıl betimlediğini, Edmund Burke ve Immanuel Kant'ın yüce kuramları çerçevesinde incelemektedir. Seyahatnameler, yazışmalar ve Osmanlı edebî kaynaklarına dayanan bu bildiri, Batılı seyyahların birbirine zıt görünen iki tepkisinin, bir yanda korku ve tiksinti, öte yanda büyülenme ve fantezi, aslında çelişkili değil, aynı estetik yapının iki farklı biçimi olduğunu öne sürmektedir. Burke'ün yüceyi korkuya dayandıran kuramı ile Kant'ın aklın sınırlarının aşılması olarak tanımladığı yüce deneyimi, hem Cornelius de Bruijn'ün ezana duyduğu düşmanlığı hem de Lady Mary Wortley Montague'nun cami içlerine dair büyülenmiş anlatımlarını yüce deneyimleri olarak okumayı mümkün kılmaktadır. Bununla birlikte, bildiri her iki tepkinin de mimari mekânın özgün bir deneyimi olmadığını savunmaktadır: her ikisi de yazarların siyasi, dinî ve kültürel konumları tarafından biçimlendirilmiş, gerçek deneyimden çok yüce fanteziler olarak değerlendirilebilir. Bu argümanı güçlendirmek için bildiri söz konusu Batılı anlatımları Evliya Çelebi ve Sai Mustafa Çelebi gibi Müslüman gözlemcilerin metinleriyle karşılaştırmalı olarak okumaktadır. Batılı seyyahlar yabancıyla karşılaştıklarında korku ya da hayranlıkla yanıt verirken, Osmanlı kaynakları aynı mekânları tanıdık ve kutsal alanlar olarak ele almaktadır. Bu karşıtlık, yüce deneyiminin evrensel değil konumsal bir kategori olduğunu, kimin baktığına, nereden baktığına ve hangi ön bilgiyle geldiğine göre farklılaştığını, ortaya koymaktadır. Bildiri, Ivan Kalmar'ın erken dönem Oryantalizm çalışmalarından ve Gülru Necipoğlu'nun Osmanlı cami mimarisini siyasi ve törensel bir ifade olarak ele alan araştırmalarından yararlanarak, seyyahların yüce olarak nitelendirdiği şeyin büyük ölçüde mimariye verilen bir tepkiden ziyade kendi imgelem dünyalarının bir ürünü olduğunu ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Cami Mimarisi, Yücelik, Seyahatnameler, Batılı Seyyahlar Oryantalizm, Mekansal Algı, İstanbul

The Mosques Between Terror and Fantasy: Western and Muslim Accounts of the Ottoman Architectural Sublime

Abstract

This paper examines how Western travellers and Muslim observers described Ottoman imperial mosque architecture in Istanbul between the sixteenth and nineteenth centuries, focusing on the aesthetics of the sublime as theorised by Edmund Burke and Immanuel Kant. Drawing on travelogues, correspondence, and Ottoman literary sources, it argues that the seemingly opposing responses of Western travellers, terror and disgust on one hand, fascination and fantasy on the other, are not contradictory but rather two expressions of the same aesthetic structure. Burke's formulation of the sublime as rooted in terror, and Kant's account of the overwhelming of rational comprehension, provide a framework through which both Cornelius de Bruijn's hostility toward the call to prayer and Lady Mary Wortley Montague's enchanted descriptions of mosque interiors can be read as sublime encounters. However, the paper further argues that neither response constitutes an authentic experience of the architectural space: both are shaped by the political, religious, and cultural positions of their authors, producing what might be called sublime fantasies rather than sublime experiences. To foreground this, the paper introduces a comparative dimension by reading these Western accounts alongside Muslim observers, including Evliya Çelebi and Sai Mustafa Çelebi. Where Western travellers encounter the unfamiliar and respond with terror or wonder, Ottoman sources treat the same spaces as sites of familiar spiritual meaning. This contrast demonstrates that the sublime is not a universal aesthetic category but a positional one, produced differently depending on who looks, from where, and with what prior knowledge. Drawing on Ivan Kalmar's work on early Orientalism, the paper situates these accounts within broader patterns of Western projection onto the Ottoman world, suggesting that what travellers described as sublime was as much a construction of their own imagination as a response to the architecture itself.

Keywords: Sublime, Ottoman Mosque Architecture, Travelogues, Western Travelers, Burke, Kant, Orientalism, Comparative Analysis, Istanbul

Sovyet Azerbaycanda Genel Müzik Eğitiminin Kurumsal Modeli (1960–1980): Pedagojik Yayınlar ve Metodik Kaynaklar Üzerine Bir İnceleme

Dr. Öğr. Üyesi Mihriban Mammadalıyev¹

¹İğdır Üniversitesi

Özet

Bu araştırmada Sovyet Azerbaycan'ının genel müzik eğitiminin kurumsal yapısı, dönemin pedagojik yayınları ve metodik kaynakları temelinde incelenmiştir. Çalışmanın temel amacı, 1960–1980 yılları arasında uygulanan müzik eğitimi modelinin yapısal özelliklerini ortaya koymak ve bu modelin Sovyet müzik pedagojisi ile Azerbaycan ulusal müzik kültürü arasındaki ilişkiyi nasıl şekillendirdiğini değerlendirmektir. Araştırma doküman incelemesi yöntemine dayanmaktadır. İnceleme kapsamında L. Aliyev'in "Neğme Dersinin Tedrisi Metodikası" (1964), Azerbaycan SSC'de kullanılan okul müzik ders kitapları, Sovyet müzik eğitimi literatürü ve döneme ait öğretim materyalleri analiz edilmiştir. Bulgular, Sovyet müzik eğitiminin temel ilkelerinin Azerbaycan'da korunduğunu, ancak repertuvar seçimi, ses eğitimi uygulamaları ve müzik dinleme etkinliklerinde Azerbaycan halk müziği ve muğam geleneğinin sistematik biçimde programa dahil edildiğini göstermektedir. Araştırma sonucunda Sovyet Azerbaycan'ında geliştirilen genel müzik eğitimi modelinin yalnızca merkezi Sovyet pedagojisinin bir kopyası olmadığı, aksine ulusal müzik mirasının eğitim sürecine uyarlanmasıyla özgün bir karakter kazandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sovyet Azerbaycanı, Genel Müzik Eğitimi, Muğam, Okul Müziği, Sovyet Pedagojisi, Koro Eğitimi

The Institutional Model of General Music Education in Soviet Azerbaijan (1960–1980): A Study Based On Pedagogical Publications and Methodological Sources

Abstract

This study examines the institutional structure of general music education in Soviet Azerbaijan based on pedagogical publications and methodological sources of the period. The main aim of the study is to reveal the structural characteristics of the music education model implemented between 1960 and 1980 and to evaluate how this model shaped the relationship between Soviet music pedagogy and Azerbaijani national musical culture. The research is based on the document analysis method. The study analyzes L. Aliyev's Methodology of Teaching Singing Lessons (1964), school music textbooks used in the Azerbaijan SSR, Soviet music education literature, and instructional materials from the period. The findings indicate that while the fundamental principles of Soviet music education were preserved in Azerbaijan, Azerbaijani folk music and the mugham tradition were systematically incorporated into the curriculum through repertoire selection, vocal training practices, and music listening activities. The results demonstrate that the general music education model developed in Soviet Azerbaijan was not merely a replica of centralized Soviet pedagogy; rather, it acquired a distinctive character through the adaptation of national musical heritage into the educational process.

Keywords: Soviet Azerbaijan, General Music Education, Mugham, School Music, Soviet Pedagogy, Choral Education

Çağdaş Sanatta Sergi Mekânının Morfolojisi Üzerine Tipolojik Bir Bakış

Araştırmacı İrem Şensoy¹, Doç. Dr. Berna Coşkun Onan ²

¹Bursa Uludağ Üniversitesi

²Bursa Uludağ Üniversitesi

Özet

Mekân, tarih boyunca insanların yaşamlarını sürdürdüğü, iletişim kurmalarını sağladığı aynı zamanda duygu ve düşüncelerini şekillendirdiği bir alan olmuştur. Mekân ve insan arasındaki bu karşılıklı etkileşim sanatsal üretim ve sergileme biçimleri üzerinde etkilerini göstermiştir. Sanat eseri ve mekân ilişkisi tarihsel süreç içinde farklı bağlamlarda yeniden şekillenmiş morfolojik açıdan değişimler göstermiştir. 20. yüzyıl itibarıyla sanatçılar yeni sergileme pratikleriyle geleneksel sergi mekanının ötesine geçmiş, bu mekanlar eserin taşıyıcı konumunda iken eserle etkileşim haline giren birer unsur olarak varlığını sürdürmüştür. Eserin sergilendiği mekanla birlikte okunması bağlamı etkilerken mekân da eserin bir parçası haline gelmiştir. Bu yaklaşımla birlikte mekânın fiziksel özelliklerinin yanında deneyimsel bir alan olduğu düşüncesi etkin olmaya başlamıştır. Çağdaş sanatla birlikte beyaz küp algısı yıkılmış ve sanatçılar yeni sorgulamalarla galerinin beyaz duvarlarının dışına çıkmaya başlamışlardır. Bu bağlamda mekân, modern ve çağdaş sanat yaklaşımlarıyla pasif bir alan olmanın ötesine geçerek eserin kavramsal yanını destekleyen, kimi zaman izleyicinin deneyimi ile şekillenen kimi zaman da eserin kendisi olan aktif bir alan haline gelmiştir. Bu araştırmanın amacı sergi mekanlarının geçirmiş olduğu bu morfolojik dönüşümleri incelemek ve bir tipoloji ortaya koymaktır. Bu kapsamda sanatta geleneksel sergi mekanlarının ötesine geçen, gerçek fiziksel mekanların sanat eserine anlam ve biçim açısından dahil olduğu 1940 sonrası dönemden günümüze kadar üretilmiş eserler ve mekanları incelenmiştir. Morfoloji temelinde yapılan incelemeler sonucuna sergi mekanının dönüşümüne dair bir tipoloji ortaya koyulabilir; “mekân içinde mekân”, “mekânsız mekân”, “mekânda yaratılan mekân”, “giydirilmiş mekân”, “mekân yanılması”. Sergi mekanlarının geçirdiği dönüşüm sanatsal üretim biçimleri devam ettikçe yeniden şekillenmektedir. Araştırmanın veri toplama sürecinde akademik yayınlar, dergiler, kitaplar, sanatçıların internet siteleri, çağdaş sanat bienal katalogları ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Sanat, Deneyim, Dönüşüm, Biçim

A Typological Perspective On the Morphology of Exhibition Space in Contemporary Art

Abstract

Throughout history, space has been a space where people live their lives, enable them to communicate, and at the same time shape their feelings and thoughts. This mutual interaction between space and human beings has shown its effects on artistic production and exhibition forms. The relationship between artworks and space has been reshaped in different contexts throughout history and has undergone morphological changes. In this century, artists have moved beyond the traditional exhibition space with their new exhibition practices, and these spaces have continued to exist as an element that interacts with the work while being the pedestal for of the work. While the context in which the work is read together with the space in which it is exhibited affects the reading experience, the space itself has become a part of the work. With contemporary art, the perception of the white cube has been destroyed and artists have started to go outside the white walls of the gallery with new inquiries. In this context, the space has gone beyond being a passive space with modern and contemporary art approaches and has become an active space that supports the conceptual side of the work, sometimes shaped by the viewer's experience, and sometimes the work itself. The aim of this research is to examine the morphological transformations that exhibition spaces have undergone and to develop a typology. In this context, works produced from the post-1940 period to the present day that go beyond traditional exhibition spaces in art have been examined. As a result of the investigations conducted on the basis of morphology, a typology of the transformation of the exhibition space can be revealed; “space within space”, “space without space”, “space created in space”, “clothed space”, “illusion of space”.

Keywords: Contemporary Art, Experience, Transformation, Form

Sanat Eserinde Hakikatin Tezahürü: Heidegger'in Ontolojik Yaklaşımı

Dr. Merve Nur Sezer¹

¹Hece Yayınları

Özet

Bu çalışma, Martin Heidegger'in sanat anlayışını ontolojik hakikat kavrayışı doğrultusunda incelemeyi ve modern estetik kuramların sanatı öznel haz ve güzellik ekseninde değerlendiren yaklaşımlarına karşı, sanatın hakikati açığa çıkarma işlevini nasıl temellendirdiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma, Heidegger'in temel metni olan Sanat Eserinin Kökeni esas alınarak kavramsal analiz ve yorumlayıcı (hermeneutik) yöntemle yürütülmüştür. İnceleme kapsamında Heidegger'in birincil metinleri temel alınmış; Kant, Hegel ve Nietzsche'nin estetik yaklaşımları Heidegger'in görüşleri ile karşılaştırmalı bir perspektifle değerlendirilmiştir. Analiz sürecinde aletheia, Dasein, dünya-yeryüzü çatışması, sanat eserinin eserliği ve nesneligi arasındaki ayrım gibi temel kavramlar ekseninde sanat-hakikat ilişkisi çözümlenmiştir. Bulgular, Heidegger'in sanat eserini yalnızca estetik haz uyandıran ya da gerçekliği temsil eden bir nesne olarak değil, hakikatin tarihsel ve varoluşsal biçimde açığa çıktığı ontolojik bir olay (Ereignis) olarak temellendirdiğini göstermektedir. Sonuç olarak çalışma, Heidegger'in sanat anlayışının sanatı estetiğin dar sınırlarının ötesine taşıyarak ontolojik bir zeminde yeniden yorumladığını ve sanat eserini insanın varlıkla kurduğu ilişkiyi görünür kılan temel bir imkân olarak konumlandığını ortaya koymaktadır. Bu çerçevede büyük sanat eserlerinin, tarihsel dünyaları kuran ve bir topluluğun anlam ufkunu şekillendiren kurucu bir işleve sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanat Felsefesi, Ontoloji, Hakikat, Sanat Eseri, Heidegger

The Manifestation of Truth in the Work of Art: Heidegger's Ontological Approach

Abstract

This study aims to examine Martin Heidegger's conception of art in light of his understanding of ontological truth and to demonstrate how he grounds the function of art as a disclosure of truth in contrast to modern aesthetic theories that interpret art primarily in terms of subjective pleasure and beauty. The research is based on Heidegger's seminal work *The Origin of the Work of Art* and employs conceptual analysis together with a hermeneutic interpretative method. The analysis draws primarily on Heidegger's original texts while comparatively evaluating his views alongside the aesthetic theories of Kant, Hegel, and Nietzsche. Particular attention is given to the concepts of *aletheia*, *Dasein*, the world–earth strife, and the distinction between the work-being and thingliness of the artwork in order to analyze the relationship between art and truth. The findings demonstrate that Heidegger conceives the work of art not merely as an object of aesthetic pleasure or representation, but as an ontological event (*Ereignis*) in which truth is historically and existentially disclosed. The study concludes that Heidegger reinterprets art beyond the narrow confines of modern aesthetics by situating it on an ontological ground and by conceiving the artwork as a fundamental site through which humanity's relation to Being becomes manifest. In this respect, great works of art are shown to perform a constitutive role in establishing historical worlds and shaping the horizon of meaning of a community.

Keywords: Philosophy of Art, Ontology, Truth, Work of Art, Heidegger

Dijital Üretim Destekli Seramik Kalıp Sistemleri ve Prototipleme Süreci

İbrahim Emir Aktaş¹, Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Coşar¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, seramik ürün tasarım ve üretim süreçlerinde SLA (Stereolithography Apparatus) ve FDM (Fused Deposition Modeling) tabanlı 3D yazıcı teknolojilerinin birlikte kullanımına dayalı dijital destekli bir kalıp geliştirme ve hızlı prototipleme yöntemi sunmayı amaçlamaktadır. Geleneksel seramik kalıp üretim süreçleri; uzun hazırlık süreleri, yüksek maliyetler ve tasarım değişikliklerine karşı sınırlı esneklik gibi çeşitli dezavantajlar barındırmaktadır. Özellikle gastronomi ve restoran sektörüne yönelik özel tasarım ürünlerin geliştirilmesinde, hızlı prototipleme ve revizyon süreçlerinin etkin şekilde yürütülmesi önemli bir gereklilik haline gelmiştir. Çalışma kapsamında dijital modelleme yazılımları kullanılarak oluşturulan tasarımlar üzerinden hibrit bir üretim sistemi geliştirilmiştir. Süreç, yüksek hassasiyet ve yüzey kalitesi gerektiren ana modellerin SLA teknolojisi ile üretilmesiyle başlamaktadır. Kalıp ayırıcı parçalar, pim sistemleri ve yardımcı ekipmanlar FDM teknolojisi kullanılarak üretilmekte ve geleneksel alçı kalıp süreçlerine entegre edilmektedir. Bu yöntem sayesinde dijital ortamda hazırlanan tasarımlar kısa sürede fiziksel prototiplere dönüştürülebilmektedir. Geliştirilen sistem, seramik ürünlerin prototip üretim süresini azaltırken kalıp hazırlama aşamalarındaki iş gücü ve zaman kayıplarını en aza indirmektedir. Ayrıca kullanıcı talepleri doğrultusunda gerçekleştirilen tasarım revizyonları dijital ortamda hızlı bir şekilde uygulanabilmekte ve güncellenen modeller hızlı bir şekilde yeniden üretilmektedir. Böylece tasarım doğrulama süreçleri hızlanmakta ve seri üretim öncesinde ürün geliştirme aşamaları daha verimli hale gelmektedir. Araştırma kapsamında geliştirilen yöntem, gastronomi sektörüne yönelik özgün servis ve sunum ürünlerinin tasarım ve üretiminde uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, dijital üretim teknolojilerinin seramik sektöründeki kalıp geliştirme ve prototipleme süreçlerine önemli katkılar sağlayabileceğini göstermektedir. Sonuç olarak çalışma, geleneksel seramik üretim yöntemleri ile dijital üretim teknolojilerinin birlikte kullanımının üretim süreçlerinde hız, esneklik ve maliyet avantajı sunduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sla 3d Yazıcı, Fdm 3d Yazıcı, Seramik Kalıp, Hızlı Prototipleme.

Ceramic Mould Systems and Prototyping Processes Supported by Digital Manufacturing

Abstract

This study aims to present a digitally assisted mould development and rapid prototyping method for ceramic product design and manufacturing processes based on the combined use of Stereolithography Apparatus (SLA) and fused deposition modelling (FDM)-based 3D printer technologies. Traditional ceramic mould production processes have various disadvantages, such as long preparation times, high costs, and limited flexibility in response to design changes. In particular, the development of custom-designed products for the gastronomy and restaurant industries requires the effective execution of rapid prototyping and revision processes. Within the scope of this study, a hybrid production system was developed based on designs created using digital modelling software. The process begins with the production of master models that require high precision and surface quality using SLA technology. Mould release components, pin systems, and auxiliary equipment are produced using FDM technology and integrated into traditional plaster mould processes. This method allows designs prepared in a digital environment to be transformed into physical prototypes in a short time. The developed system reduces the prototype production time of ceramic products while minimising labour and time losses during the mould preparation stages. Furthermore, design revisions performed in accordance with user requirements can be quickly implemented in a digital environment, and updated models can be rapidly reproduced. Thus, design validation processes are accelerated, and product development stages become more efficient before mass production. The method developed within the scope of this research was applied to the design and production of original service and presentation products for the gastronomy industry. The findings show that digital manufacturing technologies can make significant contributions to mould development and prototyping processes in the ceramics industry. In conclusion, this study demonstrates that the combined use of traditional ceramic manufacturing methods and digital production technologies offers advantages in terms of speed, flexibility, and cost-effectiveness in production processes.

Keywords: Sla 3d Printer, Fdm 3d Printer, Ceramic Mould, Rapid Prototyping

Memo Akten'in Sanatında Doğa ve Teknolojik Kesişimler

Dr. Öğr. Üyesi Özlem Gürpınar¹, Fatma Nur Ertutar¹

¹Ardahan Üniversitesi

Özet

İstanbul doğumlu olan Memo Akten, sanatında doğa ve teknolojiyi bir arada kullanan ve insan ile doğa arasındaki sorgulamaları araştıran multidisipliner bir sanatçıdır. Sanatçı çalışmalarında; doğayı, kolektif hafızayı, teknolojiyi ve yapay zekâyı araç olarak kullanarak ekosistem ilişkilerini ele almış; doğa ve insan varlığını anlamaya çalışmıştır. Aynı zamanda sanatında teknoloji, makine ve insan arasındaki iş birliğine dikkat çekmiştir. Sanatçı bu iş birliğini ses, müzik, hareketli görseller, enstalasyonlar ve performanslardan oluşan çoklu ortam deneyimleri aracılığıyla görünür kılmaya ve izleyicinin etkileşime girebileceği bir mekân yaratmaya çalışmıştır. Bu araştırmanın amacı, doğa ve ekosistem içerisindeki tüm varlıkların birbirleri ile olan iletişimini ve dönüşümünü teknoloji aracılığıyla anlamak, hatırlamak ve deneyimlemeyi ortaya koymaktır. Günümüz sanatında teknolojik gelişmeler sanatta dönüşüm süreçleriyle birlikte değerlendirilmektedir. Teknoloji, ortaya çıkış sebebinden uzaklaşarak sanat üretimindeki alışkanlıkları değiştirecek noktaya kadar ulaşmıştır. Bu doğrultuda Memo Akten, teknolojik araçlarla doğanın ve canlıların evrilen görüntülerinden oluşan meditatif dijital deneyimler sunarak izleyiciyi düşünmeye davet etmektedir. Söz konusu olan doğa ve teknoloji kavramları Akten'in sanatında birbirini besleyen iki önemli faktör olarak görülmektedir. Elde edilen bulgular ise, Memo Akten'in sanat pratiğinin doğa, ekoloji, makine ve teknoloji arasındaki karşılıklı ilişkiyi sorguladığını göstermektedir. Sanatçı, doğanın kusursuz, organik ve uyumlu iletişim ağlarını teknolojinin sistematik ağı ile bir araya getirerek izleyiciye doğa ve teknoloji arasındaki ilişkiyi yeniden düşünme fırsatı sağlamıştır. Bu bulgulara ulaşmak için nitel araştırma yöntemlerinden olan betimsel analiz yöntemi ile sanatçının bazı çalışmaları incelenmiştir. Araştırma sonucunda sanatçının, doğayı teknolojinin bakışıyla deneyimleme biçimini doğa, kozmik bilinç, ekolojik döngü, dijital maneviyat ve veri dramatizasyonu bağlamında ele aldığı görülmüştür. Sanatçı, doğanın iletişim gücünü teknolojiyle ilişkilendirerek sürekli evrimleşen ve dönüşüm geçiren bir yapı kurmuş ve bu yapı aracılığıyla teknoloji-doğa-sanat pratikleri üzerinden farklı düşünme biçimlerinin mümkün olabileceğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Memo Akten, Doğa, Teknoloji, Ekosistem

The Intersections of Nature and Technology in Memo Akten's Art

Abstract

Born in Istanbul, Memo Akten is a multidisciplinary artist whose practice integrates nature and technology while exploring questions concerning the relationship between humans and nature. In his works, he examines ecosystem relationships by employing nature, collective memory, technology, and artificial intelligence as artistic tools, while seeking to understand nature and human existence. At the same time, he has drawn attention to the collaboration between technology, machines, and humans in his artistic practice. Through multimedia experiences consisting of sound, music, moving images, installations, and performances, he has sought to make this collaboration visible and to create an interactive environment in which viewers can actively engage. The aim of this research is to understand, remember, and articulate the experience of communication and transformation among all entities within nature and ecosystems through technology. In contemporary art, technological developments are considered alongside processes of artistic transformation. Technology has evolved beyond its original purpose, reaching a point at which it has transformed established practices of artistic production. Accordingly, Memo Akten invites viewers to reflect by presenting meditative digital experiences composed of evolving images of nature and living organisms through technological tools. Within Akten's artistic practice, the concepts of nature and technology are regarded as two fundamental elements that mutually reinforce one another. The findings indicate that Akten's artistic practice interrogates the reciprocal relationship between nature, ecology, machines, and technology. By bringing together the flawless, organic, and harmonious communication networks of nature with the systematic networks of technology, the artist provides viewers with an opportunity to reconsider the relationship between nature and technology. To reach these findings, selected works by the artist were examined using the descriptive analysis method, one of the qualitative research methods. The results of the research demonstrate that the artist addresses ways of experiencing nature through the lens of technology within the contexts of nature, cosmic consciousness, ecological cycles, digital spirituality, and data dramatization. By relating nature's communicative capacity to technology, the artist constructs a structure characterized by continuous evolution and transformation and, through this structure, demonstrates that alternative modes of thinking can emerge through the intersection of technology, nature, and artistic practices.

Keywords: Memo Akten, Nature, Technology, Ecosystem

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Bebek Kütüphanesi'nde Anne & Bebek Yogası ve Çocuk Yogası Atölyelerine Katılan Ebeveynlerin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma

Gülistan Bilgi Polat¹, Uzm. Defne İncenacar¹

¹Gaziantep Büyükşehir Belediyesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Bebek Kütüphanesi'nde yürütülen Anne & Bebek Yogası ile Çocuk Yogası atölyelerine katılan 03–07 ay bebekler ve 48–60 ay grubu çocuklara sunulan hizmetlerin ebeveyn bakış açısıyla kapsamlı ve bütüncül bir perspektifte incelenmesidir. Araştırmada ebeveynlerin deneyimlerini derinlemesine ortaya koymak amacıyla nitel araştırma yöntemi benimsenmiş ve araştırma deseni olarak fenomenoloji (olgubilim) kullanılmıştır. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Araştırmaya, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Bebek Kütüphanesi'nde Anne & Bebek Yogası ile Çocuk Yogası atölyelerine katılan çocukların ebeveynleri dâhil edilmiştir. Veri toplama sürecinde ilgili alanyazın incelenmiş, kuramsal çerçeve doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Analiz süreci; verilerin kodlanması, temaların oluşturulması, kod ve temaların düzenlenmesi, tanımlanması ve yorumlanması aşamalarından oluşmuştur. Görüşmelerden elde edilen ses kayıtları yazılı metne dönüştürülerek bilgisayar ortamına aktarılmış, ardından MAXQDA 20 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kodlama sürecinde iki araştırmacı bağımsız olarak kodlama yapmış, daha sonra ortak değerlendirme toplantıları gerçekleştirilerek kodlar ve temalar gözden geçirilmiş ve araştırmanın nihai tema yapısı oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda dört ana tema belirlenmiştir. Birinci tema, yoga atölyelerinin çocuklar ve aileler üzerindeki psikolojik ve zihinsel etkilerini kapsamaktadır. İkinci tema, atölyelerin çocukların fiziksel ve gelişimsel özellikleri ile dikkat süreleri üzerindeki etkilerine odaklanmaktadır. Bulgular, ailelerin bu süreçte psikolojik destek, ebeveyn eğitimi ve etkili iletişim konularında desteğe ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Üçüncü tema, ailelerin ve çocukların yoga deneyimlerine ilişkin çok yönlü değerlendirmelerini içermektedir. Dördüncü tema ise Bebek Kütüphanesi tarafından sunulan hizmetlerin olumlu etkileri, ailelerin kütüphaneyi düzenli bir kullanıcı olarak benimsemelerine ilişkin görüşleri ve hizmetlerin geliştirilmesine yönelik önerilerden oluşmaktadır. Araştırma sonuçları doğrultusunda, bebek kütüphanelerinde çocuklar ve ailelere yönelik uzmanlar tarafından yürütülen gelişim destekleyici uygulamaların nitelik ve nicelik bakımından güçlendirilmesi, hizmet çeşitliliğinin artırılması ve benzer uygulamaların yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kütüphanecilik, Psikoloji, Atölye, Bebek Kütüphanesi, Anne ve Bebek Yogası, Çocuk Yogası

Views of Parents Participating in Mother-Baby Yoga and Children's Yoga Workshops At the Gaziantep Metropolitan Municipality Baby Library: A Qualitative Study

Abstract

The aim of this study was to examine the services provided through the Mother–Baby Yoga and Children's Yoga workshops conducted at the Gaziantep Metropolitan Municipality Baby Library for infants aged 3–7 months and children aged 48–60 months from the perspectives of their parents using a holistic approach. A qualitative research method was adopted to explore parents' experiences in depth, and a phenomenological research design was employed. The study group was determined using maximum variation sampling, a purposive sampling technique. Participants were parents whose children attended the Mother–Baby Yoga and Children's Yoga workshops at the Gaziantep Metropolitan Municipality Baby Library. During data collection, the relevant literature was reviewed, and a semi-structured interview form was developed based on the theoretical framework. Data were analyzed through content analysis, including coding, categorizing, generating themes, organizing codes and themes, defining themes, and interpreting findings. Audio-recorded interviews were transcribed verbatim and analyzed using MAXQDA 2020. Two researchers independently coded the data and reached consensus through evaluation meetings to establish the final thematic structure. The findings revealed four main themes. The first theme concerned the psychological and cognitive effects of the yoga workshops on children and their families. The second theme focused on physical and developmental outcomes and improvements in children's attention span. Findings also indicated that parents needed support in psychological well-being, parenting education, and effective communication throughout the process. The third theme addressed multidimensional evaluations of the yoga experiences by both parents and children. The fourth theme included the effects of Baby Library services, parents' views on becoming library users, and suggestions for improvement. Based on the findings, developmental support activities provided by specialists in baby libraries should be strengthened qualitatively and quantitatively, service diversity should be expanded, and similar practices should be disseminated to promote early childhood development.

Keywords: Baby Library, Mother and Baby Yoga, Children's Yoga, Librarianship, Psychology

Sanat Eğitiminde Üç Boyutlu Modelleme Sürecinin Yaratıcı Düşünmeye Etkisi

Feyzi Aşık¹

¹MEB, Muazzez Sümer Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Özet

Bu bildiri, sanat eğitiminde üç boyutlu modelleme sürecinin öğrencilerin yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisini incelemektedir. Üç boyutlu modelleme, öğrencinin yalnızca iki boyutlu yüzey üzerinde değil, hacim, derinlik ve mekân ilişkileri üzerinden düşünmesini sağlayarak yaratıcı problem çözme süreçlerini destekleyen önemli bir eğitim aracıdır. Sanat eğitiminde geleneksel yöntemler çoğunlukla çizim ve gözleme dayalıyken, üç boyutlu modelleme öğrenciyi aktif üretim sürecine dahil eder. Bu süreçte öğrenci, formu tasarlarken aynı zamanda malzeme, denge, oran ve kompozisyon gibi unsurları eş zamanlı olarak değerlendirmek zorundadır. Bu durum, analitik düşünme ile sezgisel yaratıcılığı bir araya getirir. Üç boyutlu modelleme süreci, öğrencinin soyut düşünme becerisini geliştirirken aynı zamanda somut üretim üzerinden öğrenmesini sağlar. Özellikle kil, tel, köpük ve dijital modelleme yazılımları gibi farklı materyal ve araçların kullanımı, öğrencinin çok yönlü düşünme kapasitesini artırır. Ayrıca hata yapma ve yeniden düzenleme imkânı, yaratıcı sürecin doğal bir parçası olarak görülür ve öğrencinin deneysel yaklaşımını güçlendirir. Sonuç olarak, üç boyutlu modelleme sanat eğitiminde yalnızca teknik bir beceri değil, aynı zamanda yaratıcı düşünmeyi besleyen bütüncül bir öğrenme alanıdır. Bu süreç, öğrencilerin özgün fikir geliştirme, problem çözme ve estetik farkındalıklarını artırarak sanat eğitiminin niteliğine önemli katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üç Boyutlu Modelleme, Sanat Eğitimi, Yaratıcı Düşünme, Görsel Sanatlar

The Effect of the Three-Dimensional Modeling Process in Art Education On Creative Thinking

Abstract

This paper examines the effect of the three-dimensional modeling process in art education on students' creative thinking skills. Three-dimensional modeling is an important educational tool that supports creative problem-solving processes by enabling students to think not only on a two-dimensional surface but also through volume, depth, and spatial relationships. While traditional methods in art education are mostly based on drawing and observation, three-dimensional modeling actively involves students in the production process. In this process, students must simultaneously consider elements such as material, balance, proportion, and composition while designing forms. This situation brings together analytical thinking and intuitive creativity. The three-dimensional modeling process develops students' abstract thinking skills while also enabling learning through tangible production. The use of different materials and tools such as clay, wire, foam, and digital modeling software enhances students' capacity for multidimensional thinking. In addition, the opportunity for making mistakes and redesigning is considered a natural part of the creative process, strengthening students' experimental approach. In conclusion, three-dimensional modeling in art education is not only a technical skill but also a holistic learning field that fosters creative thinking. This process significantly contributes to art education by enhancing students' ability to develop original ideas, solve problems, and gain aesthetic awareness.

Keywords: Three-Dimensional Modeling, Art Education, Creative Thinking, Visual Arts

Dijital Çağda Çocuk Resimleri: Teknolojik Deneyimlerin Estetik Algı, İmgesel Düşünme ve Görsel İfade Üzerindeki Etkisi

Emine Biçer Kaya¹

¹ T.C. Millî Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu çalışma, dijital çağda çocuk resimlerinin ve üç boyutlu oyun/tasarım ürünlerinin teknolojik deneyimlerle nasıl kesiştiğini ele almaktadır. Araştırmanın çıkış noktasını, 4 ve 6 yaşındaki iki çocuğun LEGO ve yapı oyuncakları, elektronik devreli oyuncaklar, akıllı ev düzenekleri, müze ve kent gezileri, günlük yaşam teknolojileri ile STEAM temelli etkinlikler sonrasında ortaya koydukları çizim ve tasarım örnekleri oluşturmaktadır. Çocuk resimleri bu metinde yalnızca gelişimsel çizgi olgunluğunu gösteren ürünler olarak değil; gözlem, bellek, hayal gücü, estetik tercih ve teknolojik kavramları sembolleştirme biçimlerinin izlenebildiği kültürel-pedagojik metinler olarak değerlendirilmiştir. Nitel örnek olay yaklaşımıyla hazırlanan araştırmada görsel materyaller yorumlayıcı betimleme ve görsel içerik çözümlemesiyle incelenmiştir. Bulgular, çocukların teknolojik deneyimleri olduğu gibi kopyalamaktan çok, onları işlev, hareket, mekanizma, ışık, bağlantı, dönüşüm ve yaşam alanı gibi kavramlar üzerinden yeniden kurduklarını göstermektedir. LEGO ile yapılan süpürge, göz ölçüm cihazı, balon şişirme makinesi, motorlu mekanizma ve uçak gibi ürünler parça-bütün ilişkisi, mekânsal algı ve işlevsel tasarım düşüncesine işaret ederken; astronomik saat, Louvre piramidi, kale-şato, akıllı ev, kamp ve STEAM temalı çizimler gerçek yaşam deneyimlerinin sembolik ve estetik bir görsel dile dönüşebildiğini ortaya koymaktadır. Çalışmada dijital sanat uygulamaları ve yapay zekâ destekli görsel araçların çocukların yaratıcı süreçlerine destek olabileceği, ancak bu desteğin çocuğun öznesini, el becerisini, deneyimsel gözlemine ve özgün imgesel üretimini gölgelemeyecek biçimde planlanması gerektiği savunulmaktadır. Bu bağlamda teknoloji, hazır görüntü sunan bir araçtan ziyade çocuğun çevresini anlamasına, dönüştürmesine ve görsel olarak yeniden ifade etmesine katkı sağlayan bir öğrenme ortamı olarak görülmelidir. Araştırma aile içi gözlemle oluşan sınırlı örneklerle dayandığından genellenebilir sonuçlar ileri sürmekten çok, teknoloji deneyimi ile çocuk imgesi arasındaki ilişkiye dair yorumlayıcı ipuçları sunmaktadır. Sonuç olarak teknolojiyle temas eden çocuk resimleri, erken çocuklukta görsel ifade, tasarım okuryazarlığı ve yaratıcı düşünmenin birlikte geliştiği dikkate değer bir araştırma alanı olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Resmi, Teknolojik Deneyim, Steam, Lego, Yapay Zekâ, Görsel İfade.

Children's Drawings in the Digital Age: the Impact of Technological Experiences On Aesthetic Perception, Imaginative Thinking and Visual Expression

Abstract

This study explores the relationship between children's drawings, three-dimensional play/design products, and technological experiences in the digital age. It is based on visual materials produced by two children aged four and six after encounters with LEGO and construction toys, electronic circuit toys, smart-home arrangements, museum and city visits, everyday technologies, and STEAM-oriented activities. Children's drawings are not approached simply as indicators of developmental drawing stages. Rather, they are read as cultural and pedagogical texts through which observation, memory, imagination, aesthetic choice, and the symbolic transformation of technological concepts become visible. Designed as a qualitative case study, the paper examines the visual materials through interpretive description and visual content analysis. The findings indicate that children do not merely reproduce technological experiences. Instead, they reshape these experiences through ideas such as function, movement, mechanism, light, connection, transformation, and living environment. LEGO-based products such as a vacuum cleaner, an eye-measurement device, a balloon-inflating machine, a motorized mechanism, and an airplane reveal children's part-whole reasoning, spatial perception, and functional design thinking. Drawings inspired by the Astronomical Clock, the Louvre pyramid, castles, smart homes, camping experiences, and STEAM activities show how lived experiences may be translated into symbolic and aesthetic visual language. The study also argues that digital art applications and AI-supported image tools can offer useful support in children's creative processes, provided that they do not overshadow children's agency, manual exploration, experiential observation, and original imaginative production. Overall, children's visual expressions in technology-rich environments should be considered an important field in which visual expression, design literacy, and creative thinking develop together during early childhood. The paper therefore proposes a balanced pedagogical perspective that brings hands-on construction, digital visual culture, museum learning, and ethically guided AI use together within child-centered art education.

Keywords: Children's Drawings, Technological Experience, Steam, Lego, Artificial Intelligence, Visual Expression

Zanaatın Akışkan Hafızası: Ayakkabı ve Seramik Zanaatlarında Dijital Dönüşüm Sürecinde Suyun Biçimlendirici Rolü

Dr. Öğr. Üyesi Serap Çaşkurlu¹, Öğr. Gör. Can Hacıosmanoğlu¹, Öğr. Gör. Betül Kır¹, Öğr. Gör. Kifayet Özkul¹

¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Özet

Bu çalışma, zanaat temelli üretim pratiklerinde malzemenin biçimlenmesini, estetik nitelik kazanmasını ve üretim bilgisinin kuşaklararası aktarımını belirleyen temel unsurlardan biri olan suyu, dijital dönüşüm süreçlerinin yarattığı paradigma değişimi bağlamında ele almaktadır. Geleneksel üretim hafızasının merkezinde yer alan su; deri, tekstil ve seramik gibi disiplinlerde malzemenin işlenebilirliğini sağlayan teknik bir girdinin ötesinde, zanaatın duyuşal deneyimini, ustalık bilgisini ve kültürel sürekliliğini taşıyan varoluşsal bir aracı ve üretim kültürünün kurucu bileşeni olarak değerlendirilmektedir. Bu yönüyle su, zanaat üretiminde fiziksel bir bileşen olmanın yanında biçim verme, hissetme ve öğrenme süreçlerini bütünleştiren ve zanaatkârın doğayla kurduğu kadim ilişkiyi somutlaştıran özgün bir zanaat dili niteliği taşımaktadır. Araştırma kapsamında ayakkabı tasarımı ve seramik sanatı örnekleri üzerinden, suyun geleneksel yöntemlerdeki doğrudan ve yoğun kullanımı ile Endüstri 4.0 paradigması çerçevesindeki dolaylı, kontrollü ve veriye dayalı yönetimi karşılaştırılmaktadır. Bu çerçevede, özellikle deri işleme ve yüzey hazırlama süreçlerinde belirleyici olan ve geleneksel metodolojide yüksek sarfiyat gerektiren su kullanımının; dijital simülasyon, parametrik modelleme ve sanal prototipleme gibi araçlar aracılığıyla nasıl yeniden yapılandırıldığı literatür eşliğinde kuramsal bir düzlemde tartışılmaktadır. Dijital ortamda gerçekleştirilen tasarım denemeleri, fiziksel kalıp ihtiyacını ve deneme-yanılma kaynaklı hatalı numune üretimini minimize ederek; atıksız imalat ve kaynak verimliliğini önceleyen yeni nesil üretim yaklaşımlarının gelişmesine olanak tanımaktadır. Sonuç olarak dijital dönüşümün suyu üretim sürecinden dışlamadığı; aksine onu ölçülebilir, yönetilebilir ve sürdürülebilir bir tasarım parametresine dönüştürdüğü görülmektedir. Bu dönüşüm, zanaatın özünde yer alan bedensel deneyime dayalı bilginin algoritmik düşünce sistemiyle dijital ortamda yeniden yorumlanmasını mümkün kılarken, sanatsal üretim süreçlerinde ekolojik duyarlılık ve çevresel sorumluluk bilincini de güçlendirmektedir. Çalışma, dijital dönüşümü geleneksel zanaat mirasını görünür kılarak geleceğe taşıyan ve eleştirel bir farkındalıkla ele alınması gereken çağdaş bir üretim aracı olarak değerlendirmekte; suyu ise bu süreçte anlam ve işlev değiştirerek zanaatın geçmişle gelecek arasında köprü kuran akışkan hafızasını temsil eden temel bir unsur olarak konumlandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Zanaat, Su, Dijital Dönüşüm, Sürdürülebilir Üretim, Dijital Zanaatkârlık.

The Fluid Memory of Craft: the Formative Role of Water in the Digital Transformation Process of Footwear and Ceramic Crafts

Abstract

This study addresses water—a core element determining material formulation, aesthetic qualification, and the intergenerational transmission of production knowledge in craft-based practices—within the context of the paradigm shift brought about by digital transformation. Positioned at the center of traditional production memory, water is evaluated in disciplines such as leather, textiles, and ceramics not merely as a technical input, but as an existential medium and a constitutive component of production culture that carries the sensory experience and cultural continuity of craft. Beyond being a physical component, water serves as a unique craft language that integrates the processes of shaping, sensing, and learning, thereby embodying the ancient relationship between the artisan and nature. Within the scope of the research, the direct utilization of water in traditional methods is compared with its data-driven management under the Industry 4.0 paradigm through the examples of footwear design and ceramic art. Within this framework, how water usage—which is decisive in leather processing and requires high consumption in traditional methodology—is restructured through digital simulation, parametric modeling, and virtual prototyping is discussed on a theoretical plane. Design iterations conducted in digital environments minimize the need for physical molds and faulty sample production, thereby enabling next-generation production approaches that prioritize zero-waste manufacturing and resource efficiency. In conclusion, digital transformation does not exclude water from the production process; on the contrary, it transforms it into a measurable and sustainable design parameter. While this transformation enables the digital reinterpretation of bodily experience-based knowledge through algorithmic thinking, it strengthens ecological sensitivity in artistic production. Ultimately, the study positions water as a fundamental element representing the fluid memory of craft, which bridges the past and the future by shifting its meaning and function.

Keywords: Craft, Water, Digital Transformation, Footwear, Ceramics, Fluid Memory.

Seramik Atölyesi Üretim Sürecinde Öznelerarası Öğrenme

Doç. Dr. Emrah Pek¹, Uzman Hakan Ülgen¹

¹Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, seramik atölyelerinde öğrenme ve üretim süreçlerinin öznelerarasılık bağlamında nasıl şekillendiğini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci etkileşimlerinin sanatsal üretim, öğrenme ve anlam oluşturma süreçlerine etkisi incelenmiştir. Öznelerarasılık, anlamın karşılıklı etkileşim, deneyim paylaşımı ve ortak üretim yoluyla oluştuğunu savunan; bireysel öğrenmenin ötesine geçen ilişkisel bir kuramsal çerçeve olarak ele alınmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kapsamında yürütülmüştür. Çalışma grubunu, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında seramik atölye dersini alan 13 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler; yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacı gözlemleri ve araştırmacı notları aracılığıyla toplanmış, içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda üç ana tema belirlenmiştir: Öğretmen-Öğrenci Etkileşimi, Öğrenci-Öğrenci Etkileşimi ve Ortaklaşa Anlamlandırma. Bulgular, öğretmenin yalnızca bilgi aktaran bir otorite olarak değil, üretim sürecine etkin biçimde katılan ve öğrenmeyi destekleyen bir özne olarak algılandığını ortaya koymaktadır. Öğrenciler arasındaki yatay bilgi paylaşımı, karşılıklı gözlem ve dayanışmanın üretim sürecini olumlu yönde etkilediği; hata, belirsizlik ve deneme-yanılma deneyimlerinin bireysel başarısızlıklar olarak değil, ortak öğrenme fırsatlarına dönüşen paylaşılan deneyimler olarak anlam kazandığı belirlenmiştir. Bunun yanı sıra bireysel üretim süreçlerinin, sınıf içi etkileşimler aracılığıyla ortaklaşa anlam oluşturma deneyimlerine dönüştüğü görülmüştür. Seramik atölyelerinin, bilginin tek yönlü aktarıldığı geleneksel öğretim ortamlarından ziyade, öğretmen ve öğrencilerin karşılıklı etkileşim içinde birlikte anlam ürettikleri öznelerarası öğrenme ortamları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda sanat eğitimi uygulamalarında etkileşimi, iş birliğini ve ortak üretimi destekleyen öğrenme ortamlarının tasarlanmasının, öğrencilerin hem sanatsal gelişimlerini hem de öğrenme deneyimlerini güçlendireceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öznelerarasılık, Seramik Atölyesi, Sanat Eğitimi.

Intersubjective Learning in the Ceramic Studio Production Process

Abstract

The aim of this study is to examine how learning and production processes in ceramic studios are shaped within the framework of intersubjectivity. Accordingly, the study investigates the influence of teacher–student and student–student interactions on artistic production, learning, and meaning-making processes. Intersubjectivity is conceptualized as a relational theoretical framework that posits meaning as emerging through reciprocal interaction, shared experience, and collaborative production, thereby extending beyond an individualistic understanding of learning. The study was conducted using a phenomenological design within the qualitative research paradigm. The study group consisted of 13 students enrolled in the ceramic studio course offered by the Department of Art Education, Faculty of Education, Van Yüzüncü Yıl University. Data were collected through semi-structured interviews, researcher observations, and researcher field notes, and were analyzed using content analysis. The findings revealed three overarching themes: Teacher–Student Interaction, Student–Student Interaction, and Collaborative Meaning-Making. The results indicate that the teacher was perceived not merely as an authority responsible for transmitting knowledge, but as an active participant in the production process who facilitated learning. Horizontal knowledge sharing, mutual observation, and peer support among students were found to contribute positively to the production process. Furthermore, experiences of error, uncertainty, and trial-and-error were interpreted not as individual failures but as shared learning opportunities that gained meaning through collective experience. In addition, individual production processes evolved into collaborative meaning-making experiences through classroom interactions. The study concludes that ceramic studios function not as traditional instructional settings characterized by one-way knowledge transmission, but as intersubjective learning environments in which teachers and students collaboratively construct meaning through reciprocal engagement. In this context, it is argued that designing learning environments in art education that foster interaction, collaboration, and collective production can enhance both students' artistic development and their learning experiences.

Keywords: Keywords: Intersubjectivity, Ceramic Studio, Art Education.

Makale id= 53

ORCID ID: 0000-0002-6158-6709

**2020-2025 Yılları Arası Türkiye’de Müzikal Tiyatro: Eğilimler ve Örnekler Üzerine
Betimsel Bir İnceleme**

Tarık Dalkılıç¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada müzikal tiyatro; şarkı, dans ve dramatik anlatının birbirinden ayrı unsurlar olarak değil, tek bir bütünün parçaları olarak işlediği bir sahne sanatı olarak tanımlanmaktadır. Bu yaklaşımda müzik, sahneyi süsleyen bir ek unsur değil, dramatik kurguyu doğrudan taşıyan temel bir anlatım aracıdır. Bu çalışmanın amacı, 2020-2025 yılları arası Türkiye’de kurumsal (devlet ve şehir) ve özel tiyatrolar bünyesinde sahnelenen müzikal tiyatro prodüksiyonlarının genel görünümünü ve eğilimlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın evrenini, belirtilen dönemde Türkiye’de sahnelenmiş toplam 58 prodüksiyon oluşturmaktadır. Ölçüt örnekleme yöntemiyle; çocuk ve aile müzikalleri, kolaj konser niteliğindeki yapımlar, orkestrasız/pleybek sahneler ve şarkıların dramatik yapıya yeterince hizmet etmediği müzikli oyun düzeyinde kalan yapımlar evrenden çıkarılarak örneklem 21 prodüksiyona indirgenmiştir. Veriler, prodüksiyonlara ait afiş, program, basın metni ve araştırmacının doğrudan izleyici olarak katıldığı gösterimlere ya da görsel kayıtlarına dayalı gözlem notlarından oluşmaktadır. Elde edilen veriler nitel içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş; prodüksiyonlar yapım ölçeği, kurum türü ve müzikal yapı kategorileri doğrultusunda sınıflandırılmıştır. İlk bulgular, özel tiyatroların üretim çeşitliliği ve teknik altyapı bakımından öne çıktığını, kurumsal tiyatroların ise daha sınırlı sayıda ama istikrarlı bir üretim seyri izlediğini ortaya koymaktadır. Çalışma, güncel Türk müzikal tiyatrosuna dair sistematik bir doküman ve gözlem temelli haritalama sunması bakımından alana katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müzikal Tiyatro, Türk Tiyatrosu, Kurumsal Tiyatro, Özel Tiyatro

Musical Theatre in Türkiye (2020–2025): A Descriptive Study of Contemporary Trends and Selected Productions

Abstract

This study conceptualizes musical theatre as a performative form in which music, dance, and dramatic narrative operate not as discrete theatrical components but as interdependent elements of a dramaturgical structure. From this perspective, music is not conceived as an ornamental accompaniment to the stage but as a primary narrative medium which actively shapes and advances the dramatic discourse. The study investigates the production ecology of musical theatre in Türkiye between 2020 and 2025 by examining productions staged by publicly funded theatre institutions - including the State Theatres and Municipal Theatres- as well as private theatre companies. The research corpus initially consisted of fifty-eight productions presented during the specified period. Using criterion sampling, productions classified as children's and family musicals, concert-style collage performances, productions relying on playback or lacking a live orchestra, and music-based plays in which musical numbers do not function as integral dramaturgical components were excluded. Consequently, the analytical sample was reduced to twenty-one productions that met the established criteria for musical theatre. The data set consists of production posters, programmes, printed matter, and observational field notes derived from performances attended by the researcher as well as from available audiovisual recordings. The collected data were analyzed through qualitative content analysis and the productions were categorized according to production scale, institutional structure, and musical dramaturgical characteristics. The preliminary findings indicate that private theatre companies demonstrate greater diversity in production practices and more advanced technical capabilities, whereas publicly funded theatres maintain a comparatively limited yet consistent pattern of production. By offering a systematic mapping of contemporary musical theatre practices in Türkiye based on documentary evidence and performance observation, this study contributes to the current Turkish musical theatre.

Keywords: Musical Theatre, Turkish Theatre, Institutional Theatre, Private Theatre

Makale id= 57

ORCID ID: 0000-0002-0181-3180

Çocuk Kitabı Tasarımında Renk ve Anlam İlişkisi: Seçili Eserler Üzerinden Göstergebilimsel Bir İnceleme

Dr. Betül Tanrıkulu¹

¹Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, çocuk kitabı tasarımında renk ve anlam ilişkisini, göstergebilimsel (semyotik) bir perspektiften incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada resimli çocuk kitaplarında kullanılan renkler ve görsel öğeler, yalnızca metni destekleyen estetik unsurlar olarak değil; aynı zamanda toplumsal, kültürel ve pedagojik anlamlar üreten göstergeler olarak ele alınmıştır. Renklerin karakter, mekân, duygu ve anlatı kurgusunun oluşturulmasındaki işlevleri, göstergebilim kuramı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemine dayalı olarak betimsel analiz ve göstergebilimsel çözümleme yaklaşımı doğrultusunda yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini, Penguin Yayınevi tarafından hazırlanan Tüm Zamanların En İyi 100 Çocuk Kitabı listesinde, 5-8 yaş çocuklara yönelik kategoride yer alan ilk beş eser oluşturmaktadır. Örneklem, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. İncelenen eserler; Mrs Pepperpot Stories, Danny the Champion of the World, The Little Prince, The Story of Doctor Dolittle ve The Giving Tree'dir. Çalışmada eserlerin kapak tasarımları ve seçili iç sayfa görselleri; renk kullanımı, görsel göstergeler, simgeler, karakter temsilleri ve bu unsurların oluşturduğu anlam katmanları açısından incelenmiştir. Bulgular, renklerin çocuk kitaplarında yalnızca estetik bir tercih olmadığını; anlatının duygusal atmosferini güçlendiren, karakterlerin kimliklerini görünür kılan, doğa, dostluk, fedakârlık, keşif ve hayal gücü gibi temaları destekleyen önemli bir gösterge sistemi olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır. Sonuç olarak çalışma, çocuk kitabı tasarımında rengin göstergebilimsel açıdan güçlü bir anlam üretim aracı olduğunu ortaya koymakta; çocuk edebiyatı, grafik tasarım ve görsel iletişim alanlarında yapılacak disiplinlerarası araştırmalara katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Kitabı Tasarımı, Renk, Göstergebilim, İllüstrasyon

The Relationship Between Color and Meaning in Children's Book Design: A Semiotic Analysis of Selected Works

Abstract

This study aims to examine the relationship between color and meaning in children's book design from a semiotic perspective. The colors and visual elements used in illustrated children's books are considered not merely as aesthetic components that support the text but also as signs that generate social, cultural, and pedagogical meanings. The functions of color in constructing characters, settings, emotions, and narrative structure are evaluated within the framework of semiotic theory. The research was conducted using a qualitative research methodology based on descriptive analysis and semiotic analysis. The sample consists of the first five books in the Ages 5–8 category of The 100 Best Children's Books of All Time list published by Penguin. The sample was selected through purposive sampling. The works analyzed include *Mrs Pepperpot Stories*, *Danny the Champion of the World*, *The Little Prince*, *The Story of Doctor Dolittle*, and *The Giving Tree*. The study examines the cover designs and selected interior illustrations of these works in terms of color usage, visual signs, symbols, character representations, and the layers of meaning created through these elements. The findings reveal that color in children's books is not merely an aesthetic choice but functions as a significant semiotic system that reinforces the emotional atmosphere of the narrative, enhances the visibility of character identities, and supports themes such as nature, friendship, self-sacrifice, exploration, and imagination. In conclusion, the study demonstrates that color serves as a powerful tool for meaning-making in children's book design from a semiotic perspective. It aims to contribute to interdisciplinary research in the fields of children's literature, graphic design, and visual communication.

Keywords: Children's Book Design, Color, Semiotics, Illustration

Tanrı'nın Pergel ile Tasviri ve Kutsal Geometrinin Sanattaki Dönüşümü

Yaren Bal ¹, Doç. Dr. Selma Karaahmet Balcı ¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Özet

Sanat tarihi boyunca geometri, sadece estetik bir araç olarak kullanılmamıştır. Geometri, düzen, anlam ve bütünlüğün sanattaki yansıması haline gelmiştir. Bu çalışmada, kutsal geometrinin Ortaçağ'dan modern sanata uzanan dönüşümü üç eser üzerinden incelenmiştir. Çalışmanın temel inceleme nesnesi, Codex Vindobonensis'te yer alan anonim "Elinde Pergel Tutan Tanrı" minyatürüdür. Bu eser, Tanrı'nın pergel ile ölçmesini betimlemektedir. Yaratılışın matematiksel düzenini temsil etmektedir. Aynı konuyu ele alan William Blake'e ait "Günlerin Atası" adlı gravür ise Tanrı'yı ışık saçan bir dairenin içinde tasvir ederek Ortaçağ sembollerini modern bir estetikle yeniden yorumlamıştır. Günümüz sanatına uzanan süreçte Frank Stella'nın geometrik soyutlamasından yola çıkılmıştır. Stella, 1960'lı yıllarda tuvalin sınırlarını aşan geometrik formları kullanarak geometriyi kutsal bir sembol olmaktan çıkarmıştır. Çalışmada Erwin Panofsky'nin geliştirdiği üç aşamalı ikonografik çözümleme yöntemi kullanılmıştır. Ön-ikonografik betimleme aşamasında eserdeki figürler ve semboller tanımlanmıştır. İkonografik analiz aşamasında sembollerin dini ve kültürel anlamları açıklanmıştır. İkonolojik yorum aşamasında ise eserin dönemin zihniyetiyle ilişkisi ortaya konmuştur. Bu üç aşamalı yaklaşım sayesinde sanat eseri, dönemin özelliklerini, dini ve felsefi zihniyetini yansıtan bir anlamlar sistemi olarak ele alınmaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, geometri kavramının Ortaçağ'dan modern sanata kadar geçirdiği dönüşümü ele almıştır. "Elinde Pergel Tutan Tanrı" minyatürü William Blake'in "Günlerin Atası" gravürü ve Frank Stella'nın geometrik soyutlamalar üzerinden yapılan karşılaştırmalı incelemede geometrinin farklı dönemlerde farklı anlamlarda kullanıldığı görülmektedir. Panofsky'nin üç aşamalı, ikonografik çözümleme yöntemi sayesinde eserler dönemin dini, kültürel ve felsefi zihniyetini yansıtan sembolik bir dil olarak değerlendirilmiştir. Böylece geometri tarihsel süreç boyunca kutsal bir düzenin simgesinden modern sanatın soyutlama diline evrilmiştir. Geometri, her dönemde sanatın temelinde yer alan düzen kurucu ve anlam üretici rolünü korumuştur.

Anahtar Kelimeler: Kutsal Geometri, Geometri, Daire